

Θ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙΟΛΟΓΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ - ΙΔΡΥΤΗΣ, ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Κ. ΚΟΛΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
Ακρωτηρίου 55 - Εδρα: Μαραγκοπούλου 5 - ΤΗΛ. 2610 341.515 - 222.392 - ΕΤΟΣ 9ο - ΣΑΒΒΑΤΟ 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2015 - ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΟΥ 429 - ΤΙΜΗ 1 ευρώ

**«Θεολογία και
Ποιμαντική» * Επέτειος
Εικοσαετίας - Εορτή
Σεβασμιωτάτου
Μητροπολίτου
Ναυπάκτου και Αγ.
Βλασίου κ.κ. Ιεροθέου**

ΣΕΛΙΔΕΣ 7 & 9

Η Απελευθέρωση της Πάτρας από τους Γερμανούς

ΣΕΛΙΔΑ 3

Νέος Μητροπολίτης Κεφαλληνίας

ΣΕΛΙΔΑ 3

**Πραγματοποιήθηκε στην Πάτρα
Πανελλήνιο Συνέδριο - Εργαστήριο
Αρχιτεκτονικής CITYLAB • 2015,
με θέμα: «Αρχιτεκτονική και Πίστη»**

ΣΕΛΙΔΑ 10

**2η συνάντηση νέων
οικογενειών στις
κατασκηνώσεις "Άγκυρα"**

ΣΕΛΙΔΑ 13

Ιερώνυμος: Το επεισόδιο για τα θρησκευτικά η αιχμή του δόρατος της επίθεσης κατά της πατρίδας μας

Οι εχθροί είναι πλέον «εντός των τειχών» προειδοποίησε ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος Β΄ - «Οι φίλοι μας οι εδώ και οι Ευρωπαίοι, εκμεταλλεζόμενοι την δεινή μας οικονομική κατάσταση, θα επιδιώξουν με κάθε τρόπο την αλλοίωση της ελληνικής κοινωνίας μας αρχίζοντας από την σχολική μας εκπαίδευση».

Βαριά υπονοούμενα για επίθεση σε βάρος της Εκκλησίας κάνοντας λόγο για «εχθρούς εντός των τειχών» άφησε ο Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Ιερώνυμος κατά την εναρκτήρια ομιλία του στην Ετήσια Τακτική Σύνοδο της Ιεραρχίας.

Το σχόλιο του Μακαριωτάτου έγινε, όπως είπε, με αφορμή το πρόσφατο επεισόδιο με το μάθημα των θρησκευτικών, το οποίο χαρακτήρισε «**αιχμή του δόρατος**».

«Φαίνεται ότι οι φίλοι μας οι εδώ και οι Ευρωπαίοι, εκμεταλλεζόμενοι την δεινή μας οικονομική κατάσταση, στα πλαίσια της ρυθμίσεως των οικονομικών μας σχέσεων, δεν θα παραλείψουν αλλά αντιθέτως θα επιδιώξουν με κάθε τρόπο την αλλοίωση της ελληνικής κοινωνίας μας αρχίζοντας από την σχολική μας εκπαίδευση. Το τραγικό είναι ότι οι εχθροί μας δεν είναι πλέον πέρα και μακριά, είναι εντός των τειχών μας. "Το βλέπουμε, το οσφραινόμαστε" ανέφερε χαρακτηριστικά ο Αρχιεπίσκοπος απευθυνόμενος στους άλλους Αρχιερείς.

Προειδοποίησε, ωστόσο, ότι αν στα προαπαιτούμενα «υπάρχουν δεσμεύσεις και σχεδιασμοί που αποσκοπούν, όπως ψιθυρίζεται ζωηρά, στην αλλοίωση της μορφής της κοινωνίας μας και μάλιστα στην υποτίμηση της ιστορίας και των παραδόσεών μας, το ξεθεμελίωμα του θεσμού της οικογένειας και την επιβολή της διαστροφής, την περαιτέρω υποβάθμιση της

γλώσσας μας και την περιφρόνησή του από αιώνες πολιτισμού μας, της πατρίδας μας, των οσίων και των ιερών μας», η Ιεραρχία, ο κλήρος και ο λαός «**θα γίνουμε ανάχωμα, τείχη οχυρά**».

Θέλοντας, μάλιστα, να κάνει ακόμα πιο ισχυρό το στίγμα του υπενθύμισε τη φράση του Μακρυγιάννη «**η Φραγκιά δεν μας θέλει με τέτοιο ντύμα Ορθόδοξον**».

Αναφερόμενος στις

σχέσεις Εκκλησίας-Πολιτείας ζήτησε από την κυβέρνηση και τα κόμματα να υπάρξει συνεργασίας «**με ειλικρίνεια και συνέπεια**» και απηύθυνε έκκληση «να ξεφύγουμε τις αγκυλώσεις και τις ιδεοληψίες και να τα αντιμετωπίσουμε (σ.σ. τα προβλήματα των ανθρώπων) με σταθερότητα, ψυχραιμία και επιμονή».

«**Η Εκκλησία μας δεν παγιδεύθηκε ποτέ, και δεν θα παγιδευθεί σε μονομερείς χωρισμούς μεταξύ του αγιαστικού και του φιλανθρωπικού της (με την γενικότερη έννοια) έργου**» συμπλήρωσε με νόημα ο Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Ιερώνυμος.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Του Ηρακλή Εμμ. Καλλέργη Ομοτίμου Καθηγητού του Πανεπιστημίου Πατρών

ΣΕΛΙΔΑ 8

Διέκοψε το μυστήριο του Γάμου γιατί πετάγανε κουφέτα στην ώρα του Ησαΐα μαζί με το ρύζι και παρά τις συστάσεις του συνέχιζαν τη χαζοχαρούμενη, κακόγουστη εκδήλωσή τους. Όσο φώναζε ο ιερέας, τόσο αυτοί το συνέχιζαν- με αποτέλεσμα να διακόψει το μυστήριο, το οποίο συνέχισε άλλος ιερέας, για να μη μείνει παντρεμένο - ανύπαντρο το ζευγάρι. Στη Βασιλική Μεσολογγίου το συμβάν. Από την εφημερίδα «Πελοπόννησος 6/10/15» η είδηση καταχωρείται στα φαιδρά δυστυχώς, ενώ θα πρέπει να μας προβληματίσει, όπως και πολλά άλλα που τα θεωρούμε χωρίς ιδιαίτερη σημασία, αλλά καταγράφουν και υπογραμμίζουν το ήθος και το φέρεσθαι της εποχής μας και των ανθρώπων της

- Συμφωνείτε - διαφωνείτε;

- Η απάντηση - δύσκολο μοιολογούμενος - βρίσκεται στο να μην... αλλά!

Κάποτε οι νεοέλληνες πρέπει να μάθουμε ότι

οφείλουμε να σεβόμαστε όχι μόνο τα πρόσωπα, αλλά και τον χώρο στον οποίο βρισκόμαστε και βέβαια το αυτονόητο: Να σεβόμαστε τα Μυστήρια της Εκκλησίας τα οποία κινδυνεύουν να καταντήσουν- αν δεν τα καταντήσαμε ήδη-κοινωνική εκδήλωση, όπου η κοσμικότητα αμιλλάται την προσπάθεια επίδειξης πλούτου. Μάλλον νεοπολιτισμού και κακογουστιάς!

Δεν είναι δυνατόν να ισοπεδώνουμε τα πάντα εν ονόματι μιας ψευδεπίγραφης προόδου -στην πραγματικότητα μας θολοκοιλούρας - η οποία θεωρεί πρόοδο την αγένεια, την ασέβεια, την κατάλυση αξιών και παραδόσεων, την αδιαφορία για όλα αυτά τα οποία θεωρούμε -και είναι- Ιερά και Όσια. Όλα αυτά δηλαδή που περιχαράκωνουν και υπογραμμίζουν την έννοια Θρησκείας- Ελληνισμού-Ορθοδοξίας.

Δε ζούμε βέβαια στην εποχή που μικρά παιδιά όταν βλέπαμε παπιά τρέχαμε να του φιλήσουμε το χέρι διότι έτσι μας είχαν μάθει οι γονείς μας και μας παρότρυναν μάλιστα. Πήγαινε να φιλήσεις το χέρι του παππούλη! Άλλοι καιροί, άλλοι άνθρωποι.

Η εκκλησία δεν είναι ούτε το σαλόνι της νύφης, ούτε το καθιστικό του γαμπρού. Χώρια που φαντάζομαι πως και εκεί ακόμη, υπάρχει ένας άγραφος αλλά ωστόσο υπαρκτός και σεβαστός νόμος που λέγεται ευπρέπεια!

Δυστυχώς το βλέπουμε και εδώ, που πολλές φορές ο λειτουργός αναγκάζεται να διακόψει, για να συστήσει, άλλοτε μεν αυστηρά, άλλοτε πιο ήπια, σεβασμό.

Σεβασμό στο μυστήριο και στο χώρο.

Υπάρχει δυστυχώς κατά παράδοση η συνήθεια του να πετάνε ρύζι στην ώρα του «Ησαΐα Χόρευε» και μερικές φορές και ...ζαχαρωτά ή κουφέτα. Ήμαρτον Κύριε!

Έθιμο, παράδοση, συνήθεια, όλα μαζί ...να ριζώ-σει!!!

Αγωνίζονται φυσικά ιερείς και επίτροποι να πείσουν τους καλεσμένους - τον περιεστώτα λαό! - να πετάξει το ρύζι έξω από την εκκλησία - που είναι και πιο σωστό γιατί το ρύζι πηγαίνει στους νεόνυμφους και όχι στον...σβέρκο του μπροστινού!

Δυστυχώς η εκκλησία μετά από κάθε γάμο θέλει...«λίφτινγκ». Ούτε με ηλεκτρική σκούπα δε βγαίνουν τα ρύζια από τα χαλιά και αν δεν υπάρχουν χαλιά ακόμη χειρότερα, διότι το ρύζι πατιέται, τρίβεται και καταστρέφεται τα πλακάκια που όχι λίγες φορές είναι και

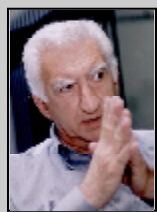
πανάκριβα και ίσως και έργα τέχνης. Σωστός βανδαλισμός. Χωρίς να λαβαίνουμε υπ' όψη μας ότι πολλοί - και δη γυναίκες που με τα ψηλοτάκουνα δύσκολα ισορροπούν- έχουν γλιστρήσει. Πέρυσι γνωστή μου νύφη, από την εκκλησία πήγε κατ' ευθείαν στον ορθοπεδικό! Να απαγορευτεί δεν γίνεται κι ούτε θα ήταν σωστό. Παράδοση χρόνων γαρ!

Τι μένει: Να μάθουμε τον κόσμο, επαναλαμβάνοντας το καθημερινά και σε κάθε ευκαιρία να πετάνε το ρύζι έξω από την εκκλησία. Δε βρίσκω άλλη λύση από την...μαθητεία.

Και ο ιερέας που διέκοψε το μυστήριο;

Ίσως θα έπρεπε να είναι πιο ψύχραιμος. Ίσως! Διότι ζούμε σε μια εποχή που η εκκλησία βρίσκεται στο στόχαστρο των δήθεν προοδευτικών που θεωρούν πρόοδο την άρνηση. Και θεωρώ δύσκολη τη θέση του ιερέα διότι η μεν ανοχή αποθρασύνει η δε οργή δημιουργεί εχθρότητες που όχι μόνο δε λύνουν το πρόβλημα αλλά το περιπλέκουν περισσότερο.

Στις μεγάλες πόλεις έχει αρχίσει και γίνεται συνήθεια να πετάνε το ρύζι έξω από την εκκλησία. Αργά - ίσως- αλλά σταθερά μαθαίνουμε. Στα χωριά βαστάνε ακόμη τα...«πάτρια» ήθη και έθιμα. Λίγη υπομονή σεβαστοί πατέρες. Θα αλλάξει κι αυτό. Αλλά να διακοπεί το μυστήριο, όχι. Προδίδει οργή και η οργή πρέπει να μείνει μακριά από το ράσο! Άνθρωπος είναι κι ο παπάς, ναι, αλλά είναι παπάς!

"ΚΑΘ' ΟΔΟΝ"

Του Σταύρου Ιντζεγιάννη
Ο ΠΟΛΕΜΟΣ
ΤΩΝ ΚΟΥΦΕΤΩΝ

Έναρξη φιλολογικών βραδινών στη Βιβλιοθήκη, με τον φιλόλογο κ. Δημήτριο Παπαθανασόπουλο

Επιτυχημένη ήταν η εκδήλωση του Φιλολογικού Βραδινού της περασμένης Δευτέρας 5 Οκτωβρίου στη Δημοτική Βιβλιοθήκη πρώτη εκδήλωση της διοργάνωσης της Εταιρείας Λογοτεχνών Ν. Δ. Ελλάδος που γίνεται σε συνεργασία με τον πολιτιστικό Οργανισμό του Δήμου Πατρέων.

Στην αρχή ο πρόεδρος της Εταιρείας κ. Λεωνίδας Μαργαρίτης καλωσόρισε τους ακροατές της εκδήλωσης αρχικά αναφέρθηκε στην απώλεια δύο εκλεκτών μελών της Εταιρείας στην περίοδο των θερινών διακοπών των αειμνήστων **Τάσου Φιλιππίδου** και του **Περικλή Τρακαδά** και ζήτησε από την ομήγυρη να τηρηθεί ενός λεπτού σιγή στη μνήμη τους. Ακολούθως ευχήθηκε για την νέα περίοδο, να έχουμε καλό φθινόπωρο και εξίσου καλό Χειμώνα. Αναφέρθηκε στη συνέχεια στο πλούσιο

πρόγραμμα των βραδινών της νέας περιόδου 2015-2016 το οποίο έγκαιρα καταρτίστηκε και ανακοινώθηκε μέσω του τύπου και των ηλεκτρονικών μέσων κοινωνικής δικτύωσης και φυσικά α-

πό τα ιστολόγια της Δημοτικής Βιβλιοθήκης και της Εταιρείας Λογοτεχνών.

Τέλος, παρουσίασε τον ομιλητή της βραδιάς συμπολίτη μας Φιλόλογο τέως Λυκειάρχη, Συγγραφέα κ. **Δημήτριο Παπαθανασόπουλο (φωτό)** και αναφέρθηκε λεπτομερώς στο πλούσιο συγγραφικό και πνευματικό του έργο.

Ο ομιλητής ανέπτυξε το θέμα με τίτλο: «**Διαχρονικότητα του πολιτισμού μας και η σύγχρονη Ελλάδα**».

Ο κ. Παπαθανασόπουλος εντυπώσισε όπως πάντα με την ομιλία του. Ξεδίπλωσε άγνωστες πτυχές του πολιτισμού της Αρχαίας Ελλάδος και τις συνδύασε με την σημερινή σύγχρονη πραγματικότητα.

Ο κ. Παπαθανασόπουλος με την πείρα του ερευνητή της αρχαίας ελληνικής ιστορίας και την ικανότητα του φιλόλογου ομιλητού καθήλωσε το ακροατήριό του επί σαράντα πέντε λεπτά, όσο διάρκεσε η ομιλία του, εντυπώσισε και ικανοποίησε τους πολυπληθείς ακροατές του.

Ελάχιστα τα σχόλια με κάποιες προθήκες παραλληλισμού προς τη σημερινή πραγματικότητα σχολιάστηκαν ευμενώς ενώ η συζήτηση και μετά τη λήξη της ομιλίας συνεχίστηκε μεταξύ των ακροατών.

Μία εκδήλωση που άφησε άριστες εντυπώσεις...

Ιερό Μνημόσυνο του ήρωος στρατιώτου Φωτίου Ανδρικόπουλου

Κυριακή 4 Οκτωβρίου, Β' Λουκά η περασμένη, και ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Κερνίτης κ. Χρύσανθος μετέβη στον Ιερό Ναό Αγίου Αθανασίου Μαυρομανδηλάς δια να τελέσει την Θεία Λειτουργία και το Ιερό Μνημόσυνο του ήρωος στρατιώτου Φωτίου Ανδρικόπουλου, ο οποίος έχασε τη ζωή του κατά τη διάρκεια στρατιωτικής ασκήσεως.

Στην ομιλία του ο Θεοφιλέστατος, αφού ανέλυσε την Ευαγγελική περικοπή (Β' Λουκά), τόνισε πως οι σχέσεις των ανθρώπων ρυθμίζονται με τον χρυσούν κανόνα του Ευαγγελίου «**Καθώς θέλετε ίνα ποιώσιν υμίν οι άνθρωποι, και υμείς ποιείτε αυτοίς ομοίως**». Μετά ταύτα αναφέρθηκε στη μνήμη του μακαριστού Φωτίου, τόνισας ότι ήρωες δεν είναι μόνο αυτοί που πέφτουν στα πεδία των μαχών, αλλά και αυτοί που στην ειρήνη τον καιρό εκπαιδεύονται για να υπερασπιστούν την ακεραιότητα της Πατρίδος μας. Η Πατρίδα μας είναι χώρα Ηρώων, Αγίων και Μαρτύρων, διότι είναι ποτισμένη με το αίμα όλων που αγωνίστηκαν για τον Χριστό την πίστη την Αγία και της Πατρίδος την Ελευθερία, κατέληξε ο Θεοφιλέστατος.

Μετά το πέρας του Ιερού Μνημοσύνου και στον αύλειο χώρο του Ιερού Ναού τελέστηκαν, Ιερό Τρισάγιο αλλά και τα αποκαλυπτήρια της προτομής του νεαρού στρατιώτου.

Στην Θεία Λειτουργία παρέστησαν Ανώτατοι και Ανώτεροι Αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, ο Βουλευτής Αχαΐας κ. Νικόλαος Νι-

κολόπουλος, η Διευθύντρια και οι Καθηγητές του 2ου Γενικού Λυκείου Πατρών καθώς και Εκπρόσωποι Αρχών και Φορέων.

Συγκινητική ήταν η στιγμή όταν Ανώτεροι Αξιωματικοί προσέφεραν στους Γονείς και στ' Αδέρφια του Μακαριστού την Ελληνική Σημαία (1η φωτο).

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΩΔΙΚΟΣ
110012
Αριθ. Αδείας
327

Ο Εκκλησιολόγος

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ
Αλέξανδρος Κ. Κολλιόπουλος

Μαραγκοπούλου 5 - Τ.Κ. 26331 - ΠΑΤΡΑ
τηλ. & FAX: 2610/222.392 και 34.15.15

E-mail: ekklisiologos@gmail.com -
alexkoll@otenet.gr

Εκτύπωση Τυπογραφείο:

Αλέξανδρος Κ. Κολλιόπουλος και Σια Ο.Ε.

Υπεύθυνος: Ανδρέας Κολλιόπουλος

Μέλος της:

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Δασκάλα αναλαμβάνει τη μελέτη σε
μαθητές Δημοτικών Σχολείων σε όλα τα
Μαθήματα και Αγγλικά.

Τιμές χαμηλές. Τηλ.: 6972350638
ΠΑΤΡΑ

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ
Παραδοσιακά - Βιολογικά
Βότανα - Μπαχαρικά

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ

- Αγνό Μοναστηριακό Μέλι
- Νησάρισμα Ζυμαρικό
- Γλυκά του κουταλιού
- Αγιορείτικες Ιαματικές Καρδαμομές
- Χειροποίητα Σαπούνια
- Παρθένο Ελαιόλαδο
- Καλάθια Δώρων
- Αγιορείτικα Κρασί - Λικέρ
- Μεγάλη παικιλία από Βιολογικά

Ερμού 90 - Πάτρα
Τηλ.: 2610 223 869 - Κιν.: 6975 103 295
www.monastiriakitrapeza.gr

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΟΝ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Σε ιδιαίτερα εορταστικό κλίμα, εορτάσθηκε και εφέτος η Ιερά Μνήμη του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου από τον ομώνυμο Ιερό Ναό της πόλεώς μας.

Στον Μεγάλο Εσπερινό μετ' Αρτοκλασίας, κήρυξε τον Θείο Λόγο ο Αρχιμανδρίτης π. Θεόκλητος Παντελίδης με πλειάδα κληρικών.

Ανήμερα της εορτής, τελέσθηκε πανηγυρική Θεία Λειτουργία εις την οποία προεβήρχε ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Κερνίτης κ. Χρύσανθος.

Συλλειτουργήσαν οι Πρωτοπρεσβύτε-

ροι π. Δημήτριος Χαλκιάπουλος, π. Ανδρέας Γεωργακόπουλος, οι Πρεσβύτεροι π. Κών/νος Παπακώστας, π. Γεώργιος Δημητρόπουλος, ένας ιερέας της Ι.Μ. Καλαβρύτων και οι Διάκονοι Θεμιστοκλής Δημητρόπουλος και Σωτήριος Μανέτας.

Ο Θεοφιλέστατος αναφέρθηκε στον βίο του Αγίου Διονυσίου τονίζοντας, ότι ήτο εξαιρετος ρήτορας, και διακρίθηκε για τη φιλοσοφική του κατάρτιση και τη βαθιά του καλλιέργεια. Ο Άγιος Διονύσιος σπούδασε στην Αθήνα και έπειτα στην Ηλιούπολη της Αιγύπτου. Υπήρξε συγγραφέας πλήθους θεολογικών συγγραμμάτων.

Ήτο ειδωλολάτρης και μέλος της Βουλής του Αρείου Πάγου. Ασιάνθηκε το Χριστιανισμό, έπειτα από το κήρυγμα του Αποστόλου Παύλου στον Άρειο Πάγο, κάτω από τον ιερό βράχο της Ακροπόλεως το 50 μ.Χ. (Πράξεις 17, 19-34). Αργότερα διαδέχθηκε στον επισκοπικό θρόνο των Αθηνών τον ευσεβή Ιερόθεο. Επιβραβεύτηκε από το Θεό για τη χριστιανική του δράση με το χάρισμα να επιτελεί θαύματα.

Και εμείς είπα, σήμερα, ο Θεοφιλέστατος, ζούμε μία ειδωλολατρική ζωή αφού έχουμε θεοποιήσει τα υλικά αγαθά και ζούμε βυθισμένοι στις βισπικές μέριμνες. Με θεολογικό κατανοητό λόγο, κάλεσε τους πιστούς να βάλουν στη ζωή τους τον Χριστό και να έχουν πνευματική και μυστηριακή ζωή.

Ακόμη, ευχήθηκε έτη πολλά και ευλογημένα και μετέφερε τις εγκάρδιες ευχές του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρών κ.κ. Χρυσόστομου προς το εκκλησίασμα.

* Το απόγευμα της ίδιας ημέρας τελέσθηκε Εσπερινός, και Λιτάνευσις της Ιεράς Εικόνας στους δρόμους της ενορίας. Ας σημειώσουμε. Μία ακόμη παράδοση, ιδιαίτερα αγαπητή που έχει εγκολπωθεί από την Εκκλησία και εκφράζεται τόσο στην αγιογραφία όσο και στην υμνογραφία, θέλει τον άγιο Διονύσιο να παρί-

σταται στην Κοίμηση της Παναγίας, μαζί με τους άλλους δύο ιερομάρτυρες Ιερόθεο και Τιμόθεο, μεταφερόμενος από τις νεφέλες που άρπαξαν τους Αποστόλους. Στις ιερές εικόνες της Κοιμήσεως απεικονίζεται με τους δύο ιεράρχες να στέκεται πίσω από το χορό των Αποστόλων, ενώ στο «θεοτόκιο» κατά την ημέρα της γιορτής του ακούμε: Εν τή σεπτή κοιμήσει σου, Παναγία Παρθένε, παρήν ό Διονύσιος, σύν τώ Ιεροθέω, καί Τιμοθέω τώ θείω, Άμα τοίς, Αποστόλοις, έκαστος ύμνον άδόντες, πρόσφορον τή σή μνήμη. μεθ' ών καί νύν, πάσα γλώσσα βρότειος ανυμνεί σε, τήν τού Θεού λοχεύτριαν, καί τού κόσμου προστάτιν.

Στον άγιο Διονύσιο Αρεοπαγίτη αποδόθηκαν διάφορα συγγράμματα, τα οποία η σύγχρονη έρευνα δε θεωρεί γνήσια, είναι δηλαδή ψευδεπίγραφα (έργα των οποίων ο συγγραφέας υπογράφει με το όνομα κάποιου αναγνωρισμένου προσώπου, προκειμένου να αποδώσει κύρος στα γραπτά του). Πρόκειται για τα περίφημα Μυστικά έργα: α) Περί της ουρανίου ιεραρχίας, β) Περί της εκκλησιαστικής ιεραρχίας, γ) Περί θείων ονομάτων και δ) Περί μυστικής θεολογίας, καθώς και διάφορες επιστολές. Τα Μυστικά έργα, γνωστά και ως Ψευδο-διονύσια, γράφτηκαν στο τέλος του 5ου αιώνα και επηρέασαν βαθύτατα την πορεία της θεολογίας των μέσων χρόνων τόσο στην Ανατολή όσο και στη Δύση. Μαζί με τα έργα του ιερού Αυγουστίνου και του αγίου Γρηγορίου του Ναζιανζηνού υπήρξαν η βάση της ανανέωσης της θεολογικής κίνησης.

* Τέλος, ο Δικηγορικός Σύλλογος, οι Δικαστικοί Λειτουργοί και οι Δικαστικοί Υπάλληλοι ετέλεσαν αρτοκλασία τιμώντας τον προστάτη τους Άγιο.

ΝΕΟΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΕΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ, ΤΡΙΚΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΓΩΝ

**Ο Αρχιμ. Δημήτριος
Αργυρός νέος
Μητροπολίτης Κεφαλληνίας**

Νέος Μητροπολίτης Κεφαλληνίας αναδείχθηκε από την Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας ο Αρχιμανδρίτης Δημήτριος Αργυρός λαμβάνοντας 69 ψήφους. Ο Αρχιμανδρίτης Δημήτριος Αργυρός υπηρέτησε μέχρι πρότινος ως Διευθυντής της Εκκλησιαστικής Σχολής Βελλάς των Ιωαννίνων.

**Ο Αρχιμ. Χρυσόστομος
Νάσσης νέος Μητροπολίτης
Τρίκκης και Σταγών**

Στην εκλογή του Αρχιμ. Χρυσόστομου Νάσσης ως νέου Μητροπολίτη Τρίκκης και Σταγών προχώρησε χθες η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας με 48 ψήφους.

Ο έτερος υποψήφιος Αρχιμ. Γρηγόριος Κωνσταντίνου έλαβε 28 ψήφους.

Στη διαδικασία του τριπροσώπου ο

Αρχιμ. Χρυσόστομος Νάσσης έλαβε 49 ψήφους, ο Αρχιμ. Γρηγόριος Κωνσταντίνου 45 ψήφους και ο Αρχιμ. Ειρηναίος Καλογήρου 6.

**Μόνιμη Μητρόπολη
η Σταγών & Μετεώρων**

Ιστορική μέρα για την Εκκλησιαστική ιστορία της περιοχής ήταν η χθεσινή, καθώς η Ιεραρχία της Ελλάδας αποφάσισε περί της Μονιμότητας της Ιεράς Μητρόπολης Σταγών & Μετεώρων.

Την εισήγηση έκανε ο ίδιος ο Προκαθήμενος της Ελλαδικής Εκκλησίας, Αρχιεπίσκοπος κ. Ιερώνυμος, ικανοποιώντας ένα πάγιο αίτημα των φορέων της περιοχής.

Μάλιστα στις 12 μ. χτύπησαν χαρμόσυνα οι καμπάνες στην Καλαμπάκα, καθώς η Προσωποπαγής Μητρόπολη που είχε συσταθεί το 1991 γίνεται πλέον μόνιμη και αποκτά άλλη υπόσταση.

**Ο Πατρών Χρυσόστομος
στην Επιτροπή Τύπου
της Ιεράς Συνόδου**

Κατά τη δεύτερη ημέρα της Συνεδρίας της Τακτικής Ιεράς Συνόδου αποφασίσθηκε να αποτελούν την Επιτροπή Τύπου της Ιεράς Συνόδου για το νέο Εκκλησιαστικό έτος 2015-2016, ο Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου κ. Ιερόθεος, ο Σεβ. Μητροπολίτης Σύρου κ. Δωρόθεος και ο Σεβ. Μητροπολίτης Πατρών κ. Χρυσόστομος.

71η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ

Την Τρίτη 6 Οκτωβρίου 2015, στον Μητροπολιτικό Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας Πατρών, τελέσθηκε προεξάρχοντος του Θεοφιλεστάτου Επισκόπου Κερνίτης κ. Χρυσάνθου Δοξολογία για την 71η επέτειο της Απελευθερώσεως της πόλεως των Πατρών από τα Γερμανικά στρατεύματα κατοχής.

Εν συνεχεία στην πλατεία Υψηλών Αλωνίων, εις τον τόπον θυσίας ηρώων, εψάλη Τρισάγιον υπέρ Αναπαύσεως των ψυχών Αξιωματικών, Υπαξιωματικών και Οπλιτών της Εθνικής Αντιστάσεως.

Ο Θεοφιλέστατος στο σύντομο μήνυμά του ανεφέρθη στις θυσίες των αγωνιστών και στη σημασία της ενότητάς του λαού μας.

Ο Δήμαρχος Πατρέων κ. Κων. Πελετίδης μετά το τρισάγιο που τελέσθηκε στην πλατεία των Υψηλών Αλωνίων, επεσήμανε, ότι σήμερα Γιορτάζουμε την επέτειο της απελευθέρωσης της Πάτρας, της πρωτεύουσας του Μοριά από τη φασιστική κατοχή.

Τιμάμε εδώ στα Ψηλαλώνια, τους Αγωνιστές, όλους όσους έπεσαν «στον τίμιο αγώνα και πάλη», για να συντριβεί ο φασισμός, ο Ναζισμός. Η πόλη μας και ο λαός της, πλήρωσε με βαρύ τίμημα την φασιστική κατοχή...

Αγιασμός στη Σχολή Αγιογραφίας της Ι.Μ. Πατρών

Ξεκινά ο 17ος χρόνος δημιουργικής πορείας για την Σχολή Βυζαντινής Αγιογραφίας της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών.

Οι εγγραφές για τους σπουδαστές άρχισαν από την Δευτέρα 4 Σεπτεμβρίου και συνεχίζονται. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να εγγραφούν στα γραφεία της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών (Βότση 34) καθημερινά και από ώρες 10.00 π.μ. έως 12.00 το μεσημέρι, τηλ.: 2610/320602 και 6937 377.057 και επίσης στο Βιβλιοπωλείο Αποστολικής Διακονίας (Ρήγα Φεραίου 143 - τηλ.: 2610/ 223110).

Έναρξη Μαθημάτων - Αγιασμός, την Δευτέρα 12 Οκτωβρίου 2015 και ώρα 7.00 μ.μ. στο Ενοριακό Πνευμα-

ΔΕΥΤΕΡΑ 12 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΣΤΙΣ 7.00 μ.μ.

τικό Κέντρο του Ιερού Ναού Αγίων Κων/νου και Ελένης Αρόη.

Δ/ντής της Σχολής είναι ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Παναγιώτης Ταρσινός τηλ.: 6946 004.996 και Καλλιτεχνικός Υπεύθυνος ο Θεολόγος - Αγιογράφος κ. Πέτρος Λαμπρινάκος τηλ.: 6937 337.507.

* **Να υπενθυμίσουμε ότι στην Σχολή διδάσκονται:** Σχέδιο, Θεωρία και Τεχνική της Αγιογραφίας, Θεολογία της Εικόνας, Θεωρία της Βυζαντινής Τέχνης, Κατασκευή Φορητής Εικόνας και Τοιχογραφίας και Κατασκευή Ψηφιδωτού.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΕΡ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΛΕΞΙΟΥ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΑΝΕΓΕΡΣΕΩΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΛΕΞΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΟΒΡΥΑΣ ΠΑΤΡΩΝ
Παρακαλείσθε για την Ηθική και Οικονομική ενίσχυση αποπερατώσεως του Ιερού Ναού Αγίου Αλεξίου.
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ: Αριθ. Λογ. 226/296201-25 ή στα γραφεία της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών στον π. Παναγιώτη Θωμά & στα τηλ: 2610526675 & 2610521885

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΓΥΡΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

(Παρεκκλήσιον Ενορίας Παντοκράτορος Πατρών)

Κάθε Τετάρτη απόγευμα και ώρα 5 μ.μ. έως 6 μ.μ. στο Ιερό Παρεκκλήσιον των Αγίων Ενδόξων Θαυματουργών και Ιαματικών Αναγύρων Κοσμά & Δαμιανού που βρίσκεται επί της οδού Γούναρη πλησίον της Πλατείας Ομονοίας τελείται Εσπερινός & Ιερά Παράκλησις και τίθενται εις Προσκύνησιν τα Ιερά Λείψανα των Αγίων Αναγύρων. Μετά το πέρας της Ακολουθίας ακολουθεί ομιλία στο Πνευματικό Κέντρο το οποίο βρίσκεται πλησίον του Ιερού Ναού.

Ι. Ν. ΟΣΙΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ ΕΞΩ ΑΓΥΙΑΣ

Μονοήμερο Ιερό Προσκύνημα

ΠΑΝΑΓΙΑ ΠΡΟΥΣΙΩΤΙΣΣΑ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

Σάββατο 31 Οκτωβρίου-Πληροφορίες: 6945292565

Ι.ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ ΕΞΩ ΑΓΥΙΑΣ

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Παιδιά Γυμνασίου Σάββατο 11.00 π.μ.
Παιδιά Δημοτικού (Γ,Δ,Ε και Στ) Σάββατο 12.00 π.μ.
ΕΝΑΡΞΗ: ΣΑΒΒΑΤΟ 17 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΕΝΟΡΙΑΚΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ & ΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΕΙΣ ΚΡΥΑ ΙΤΕΩΝ

ΙΕΡΑ ΑΓΡΥΠΝΙΑ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΟΡΤΗ
ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΕΝΔΟΞΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ
ΠΡΟΒΟΥ, ΤΑΡΑΧΟΥ, ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ

Την Κυριακή 11 Οκτωβρίου 2015, εις τον Ιερό μας Ναό, θα τελεσθεί Ιερά Αग्रυπνία επί τη εορτή των Αγίων ενδόξων Μαρτύρων **Πρόβου, Τάραχου και Ανδρονίκου.**

Θα ιεουργήσει και θα ομιλήσει ο Πανοσιολογώτατος Αρχιμανδρίτης π. **Ιωσήφ Μήλιας.**

Έναρξης: 9:00 μ.μ. Λήξης: 1:00 π.μ.

Κατά την Ιεράν Αग्रυπνίαν θα τεθούν προς προσκύνησιν τεμάχια Ιερών Λειψάνων των εορταζόντων Αγίων που φιλάσσονται στο Ναό μας.

Εκ του Ιερού Ναού

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ ΕΞΩ ΑΓΥΙΑΣ
ΞΕΚΙΝΟΥΝ ΟΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ ΤΗΝ
ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ
ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ
ΠΑΤΡΩΝ

ΙΕΡΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΝ

Κάθε Δευτέρα απόγευμα και ώρα 6 μ.μ. στον Ιερό Ναό μας τελείται Εσπερινός και Ιερά Παράκλησις εις τον Άγιον Ελευθέριον και τίθεται εις Προσκύνησιν το χαριτόβρυτο λείψανο του Αγίου Ελευθερίου

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ
ΜΑΡΙΝΗΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΜΕ ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΑΤΡΩΝ
κ.κ.ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Η ΕΝΟΡΙΑ ΜΑΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΝΕΙ

ΕΞΗΜΕΡΗ

ΠΡΟΣΚΗΝΥΜΑΤΙΚΗ

ΕΚΔΡΟΜΗ

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ - ΣΙΝΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΑΠΟ 6 ΕΩΣ 12 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015

Πληροφ. π. Παναγιώτης Θωμάς

6932371500

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΕΝΟΡΙΑΚΟΣ ΝΑΟΣ
ΑΓΙΩΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ & ΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΕΙΣ ΚΡΥΑ ΙΤΕΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Από τη Δευτέρα 12 Οκτωβρίου και κάθε Δευτέρα, μετά το πέρας της Ακολουθίας του Εσπερινού, εις τον Ιερό μας Ναό, θα τελείται η Ακολουθία του Παρακλητικού Κανόνας προς τον Όσιο Παΐσιο τον Αγιορείτη, υπέρ υγείας πάντων των αδελφών ημών.

Κατά την Ιερά Παράκληση θα τίθεται προς προσκύνηση και ευλογία, τεμάχιο του ράσου του Οσίου Παΐσιου.

Θα ακολουθεί σύναξη μετά κεράσματος και συζήτηση επί Θεολογικών και άλλων επικαίρων θεμάτων στο Πνευματικό Κέντρο του Ναού.

Ι.ΝΑΟΣ ΑΓ. ΙΩΑΚΕΙΜ ΕΞΩ ΑΓΥΙΑΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ - 10.00 ΤΟ ΠΡΩΙ

ΑΓΙΑΣΜΟΣ-ΕΝΑΡΞΗ ΕΝΟΡΙΑΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

* Στον Ιερό Ναό Αγίας Τριάδος Πατρών τελείται καθημερινά Θεία Λειτουργία από 6.30 π.μ. έως 8.30 π.μ.

* Κάθε Πέμπτη απόγευμα τελείται Εσπερινός και Ιερά Παράκλησις στην Παναγιά μας και ακολουθεί σύντομο Κήρυγμα, ώρα 5.00 μ.μ.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΗΣ
Ανακοίνωση

Στον Ιερό Ναό Παντανάσσης το θερινό λειτουργικό πρόγραμμα, με την τέλεση καθ' εκάστη Κυριακή δύο Θείων Λειτουργιών έχει ως εξής:

* Α' Θ. Λειτουργία, Σάββατο βράδυ 10.00 - 12.30 (μεταμεσονύκτιον).

Β' Θ. Λειτουργία, Κυριακή 7.00 - 10.00

Εκ του Ιερού Ναού

ΜΕΛΛΟΝΤΕΣ ΓΑΜΟΙ

Γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 1369 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε, ότι:

Ο Φίλιππος Καράμπελας του Βασιλείου και της Γεωργίας το γένος Αγγελοπούλου που γεννήθηκε και κατοικεί στην Πάτρα και η Πηγή Παπαλεξοπούλου του Αθανασίου και της Ελένης το γένος Ανδρεοπούλου που γεννήθηκε και κατοικεί στην Πάτρα, πρόκειται να παντρευτούν και ο γάμος θα γίνει στην Πάτρα.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΚΩΝ/ΝΟΥ
ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ έξω Αγυιάς

Έναρξη Εργασιών
των Κατηχητικών Ομάδων

Το Σάββατο 10/10/2015 & ώρα 10.30 π.μ.

Στη μεγάλη μας παρέα!

Στο κατηχητικό σχολείο της ενορίας μας, Συντονιστής του κατηχητικού έργου είναι ο π. Ελευθέριος Αναστασόπουλος.

Με κατηχητές τους:

1. Αικατερίνη Δημητροπούλου.
2. Αθανασία Καραμούζη.
3. Γεράσιμο Αναστασόπουλο.

Επίσης:

Στο πνευματικό Κέντρο του Ιερού Ναού παραδίδονται μαθήματα σε αρχάριους, κεντήματος στο χέρι & κοπτικής ραπτικής από τις Κυρίες:

1. Αικατερίνη Αντύπα - Τσούπρα.
2. Σωτηρία Αδαμοπούλου - Νικολοπούλου.
3. Αγγελική Νικολάου Παγανιά.

Επίσης:

Στο Ιερό Ναό υπάρχει φιλικός κύκλος Κυριών κάθε Τετάρτη 4 μ.μ. - 5 μ.μ. από την κ. Ερασμία Αλεξανδρή

Υπάρχουν επίσης φιλικό κύκλο κυριών σε σπίνια κάθε Τετάρτη :

1. Στην οδό (Κρατίνου 15 Αγυιά) και ώρα 5.30 μ.μ. - 6.30 μ.μ. από την κ. Μπουκιτσιάνου Μαρία.
2. Στην οδό (Φειδίου και Ικτίνου) και ώρα 5.00 μ.μ. - 6.00 μ.μ. από την κ. Πανταζοπούλου Αλεξάνδρα.
3. Στην οδό (Ιωάννου Πολέμη & Μαρκορά) και ώρα 4.30 μ.μ. - 5.30 μ.μ. από την κ. Μελισσαροπούλου-Μακρίδου Αρετή.

Αναπλαστική Σχολή
Πατρών (Ιωνίας 47)

Αύριο Κυριακή 11 Οκτωβρίου 2015 στις 7.00 μ.μ., στην αίθουσα της Αναπλαστικής Σχολής Πατρών έχει προγραμματισθεί ομιλία με προσκεκλημένο τον Αρχιμανδρίτη π. ΓΕΡΒΑΣΙΟ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟ, της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών.

Ολονύκτιος Ιερά Αγρυπνία στις κατασκηνώσεις
π. Γερβασίου στα Συχαινά, επί τη εορτή
του Αγίου Ιεροθέου, Επισκόπου Αθηνών

ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΟΙ ΙΕΡΕΙΣ: Αρχιμανδρίτες π. Θεοδόσιος Τσιτσιβός, π. Ειρηναίος Σωτηρόπουλος, π. Θεόκλητος Παντελίδης, π. Προκόπιος Κόρδας, π. Γερβάσιος Παρακεντές, ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Ανδρέας Γεωργακόπουλος, οι Διάκονοι, Ιωακείμ, Κων/νος, Πάισιος, Σωτήριος.

και γεύμα σε όλους τους παρευρισκομένους.

* Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι την ημέρα αυτή άγει τα ονομαστήριά του ο Ιεροδιάκονος Ιερόθεος Ανδρουτσόπουλος Αδελφός της Ιεράς Μονής Γηροκομείου, δραστηριοποιούμενος στις Κατηχητικές Ομάδες της Αναπλαστικής Σχολής.

Το περ. Σάββατο το βράδυ, 3 Οκτωβρίου 2015, στις Κατασκηνώσεις του π. Γερβασίου Παρασκευόπουλου στα Κάτω Συχαινά, στο Ναύδριο της Αγίας Παρασκευής, τελέσθηκε Ιερά Αγρυπνία κατά το Αγιορείτικο τυπικό, επί τη μνήμη του εν Αγίοις πατρός ημών Ιεροθέου, Επισκόπου Αθηνών.

Η Ιερά Αγρυπνία ξεκίνησε το Σάββατο, στις 10 μ.μ. το βράδυ και ολοκληρώθηκε την Κυριακή το πρωί, στις 9:30 π.μ.

Η Θεία Λειτουργία ξεκίνησε στις 7:30 το πρωί της Κυριακής 4 Οκτωβρίου.

* Στο Ιερό Αναλόγιο έψαλλαν μαθητές των Κατηχητικών Ομάδων της Αναπλαστικής Σχολής Πατρών.

* Μετά την ολοκλήρωση των Ιερών Ακολουθιών στις εγκαταστάσεις της κατασκηνώσεως παρετέθη κέρασμα

Ιερά Μητρόπολις Πατρών
Ιερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου
Οθρυάς
Γιορτή Έναρξης
Κατηχητικών συνάξεων

Με μεγάλη μας χαρά σας
προσκαλούμε στην έναρξη του

Κατηχητικού Σχολείου

την Κυριακή 11
Οκτωβρίου 2015,
Ώρα

10:15 - 11:15 πμ
στην ενορία μας.

Διονυσίου 'Ανατολικιώτου

**ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ**

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «Ο ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΟΣ»
ΠΑΤΡΑΙ 2015

Κυκλοφόρησε το νέο πόνημα του Διονυσίου Ανατολικιώτου - Μπιλάλη δρος φιλοσοφικής σχολής Αθηνών, πτυχιούχου κοινωνικής θεολογίας με τίτλο: "Βιβλιοπαρουσιάσεις και Βιβλιοκρισίες", από τις εκδόσεις "Ο Εκκλησιολόγος". Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθυνθούν στο τηλέφωνο του συγγραφέως: 210 6617879 (Αθήνα) ή στον "Εκκλησιολόγο" (Πάτρα) 2610 341515 - 222392.

ΛΩΔΕΙΟ
Λωτηροπούλου

ΑΝΑΠΛΑΣΤΙΚΟ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ
ΠΕΧ-ΥΠΠΟ/360/21-3-2005

Υπεύδ.: Σωτηροπούλου Κωνσταντίνα

Βότσαρη 8 & Παπαδιαμαντοπούλου, Πάτρα
Τηλ.: 2610 271271

FK

F. ΚΑΤΡΑΟΥΡΑΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΧΡΥΣΟΧΟΪΑΣ
ΠΑΤΡΑ - ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ

ΠΑΝ/ΜΙΟΥ 240 ΠΑΤΡΑ τηλ.: 2610 439161 - INTZE 2 Ναύπακτος τηλ.: 26340 22655

Πολλά ...εν ολίγοις

Από τον
Αλέξανδρο Κ. Κολλιόπουλο

**Ο Σεβασμιώτατος Καλαβρύτων
κ.κ. Αμβρόσιος ευχαριστεί την ΕΛ.ΑΣ.**

Φωτό: Από τη συνέντευξη Τύπου της ΕΛ.ΑΣ. για την ανεύρεση της χειρός του Αγ. Χαλαλάμπους

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ.κ. Αμβρόσιος, με πολύ συγκίνηση ενημερώθηκε δια την ανεύρεση του Ιερού λειψάνου του Αγίου Χαλαλάμπους, ευχαριστώντας θερμά όλη την ηγεσία της Αστυνομίας και όλους όσοι συμμετείχαν στην ανεύρεσή του.

Εκφράζει με ευγνωμοσύνη τις ευχαριστίες του και τα θερμά συγχαρητήριά του προς όλους τούς επιτελείς της ΕΛ.ΑΣ. οι οποίοι για ακόμα μία φορά έφεραν με επιτυχία σε πέρας την αποστολή τους με υποδειγματικό τρόπο. **Συγκεκριμένα ευχαριστεί:**

1) Στρατηγό κ. Αριστείδη Ανδρικόπουλο, Γενικό Αστυνομικό Διευθυντή Περιφέρειας Δ. Ελλάδος, 2) Ταξίαρχο κ. Ιωάννη Σεϊντή, Αστυνομικό Διευθυντή Αχαΐας, 3) και Νικολίτσα Τσεκούρα Αστυνόμο Β', Διοικητή του Τμήματος Τροχαίας Αιγίου, 4) κ. Βασίλειο Ροδόπουλο, Διοικητή Τμήματος Ασφαλείας Αιγίου, 5) κ. Χρήστο Κουτσουπιά Αστυνόμο Β', Διοικητή Αστυνομικού Τμήματος Καλαβρύτων, 6) κ. Απόστολο Μαρτζάκη, Διοικητή Τμήματος Ασφαλείας Πατρών.

Ο Εκκλησιολόγος Εκρίθη επιτυχώς η Μεταπτυχιακή εργασία του Πρωτοσυγγέλλου μας

Την περ. Κυριακή 5-10-2015 παρουσίασε στην Αθήνα την Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία του, ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών στην Ορθόδοξη Θεολογία του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου ο Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών Αρχιμανδρίτης π.Αρτέμιος Αργυρόπουλος.

Το θέμα ήταν: **"Η ΛΑΤΡΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΜΩΝΑ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ (ΙΣΤ', 9-11) ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ. ΕΜΠΕΙΡΙΚΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ"**.
Επιβλέπων καθηγητής: Ο κ. Σωτήριος Δεσπότης Παρόντες καθηγητές: Οι κ.κ. Αθανάσιος Παπαθανασίου και Γεώργιος - Νεκτάριος Λόης.
Η παρουσίαση εκρίθη με επιτυχία και ο π. Αρτέμιος απέκτησε τον τίτλο του master στην Θεολογία.

Το Άγιο Όρος διαβάζει "Εκκλησιολόγο"

Για προσκυνηματικούς λόγους, ο Συντονιστής των Αρσακείων Σχολείων Πατρών κ. Ιωάννης Φ.

Αθανασόπουλος (Θεολόγος - Φιλολόγος), επισκέφθηκε την περ. εβδομάδα το Άγιο Όρος.

Σε τηλεφωνική επικοινωνία, μας πληροφόρησε, ότι τις Ιερές Μονές που είχε την ευλογία να επισκεφθεί, στις αίθουσες υποδοχής ευρίσκοντο τεύχη του "Ε" προς ανάγνωση από τους προσκυνητές.

Ο «ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΟΣ» διεθνοποιήθηκε!

Στην ιστοσελίδα academia της Σερβίας και στην ενότητα https://independent.academia.edu/Misa_Rakocija αναρτήθηκε η εφημερίδα μας και συγκεκριμένα το τεύχος 415 της 13ης Ιουνίου 2015 όταν αναφερθήκαμε στο Διεθνές Συνέδριο του Νις. Έχει δε φωτό και την εφημερίδα.

Δίδαξε ήθος

Σε πρόσφατο αγώνα για το Ελληνικό Πρωτάθλημα, Ολυμπιακού - ΠΑΣ Ιωαννίνων, ένας νεαρός ταλαντούχος ποδοσφαιριστής δίδαξε ήθος, πρόκειται για τον 23χρονο Κων/νο Φουρτούνη.

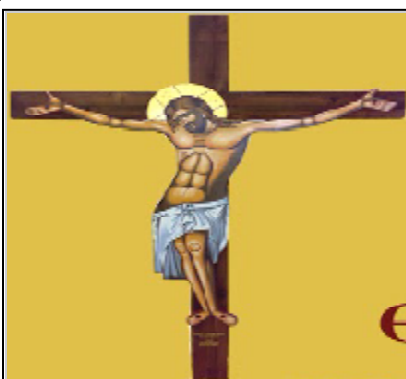
Μετά την επίτευξη τού δικού του γκολ, γονάτισε, σήκωσε τα χέρια του στον Ύψιστο και φανέρωσε την εσωτερική φανέλα που έγραφε: **"Σ' αγαπώ γιαγιά μου"**. Αυτός ήτο ο πανηγυρισμός αφιερώνοντάς της την επιτυχία του.

Η παραπάνω κίνηση φανεώνει το δέσιμο της οικογένειας και την εμπιστοσύνη του ζστο Θεό στην δοκιμασία της ασθένειας της γιαγιάς του, όπως μας πληροφόρησε ο περιγραφέας. Με απλές κινήσεις ξεχωρίζουν οι σαρα, όχι με τατουάζ και σκουλαρίκια κ.α.

Παρατηρώντας την παραπάνω κίνηση, υπενθυμίζουμε τα λόγια του κομμουνιστού ηγέτου της Σοβιετικής Ένωσης Λεονίντ Μπρέζνιεφ όταν στα τέλη της θητείας του - αρχές δεκαετίας του '80 - επισκέφθηκε την Αμερική και συνάντησε τον Πρόεδρο της Ρόλαντ Ρήγκαν.

Είπε λοιπόν, στον Ρήγκαν, ότι εάν δεν υπήρχαν οι γιαγιάδες ο κομμουνισμός δεν θα κατέρρεε, διότι αυτές κράτησαν ζωντανές και μεταλαμπάδευσαν στα εγγόνια τους τις παραδόσεις και την Ορθοδοξία.

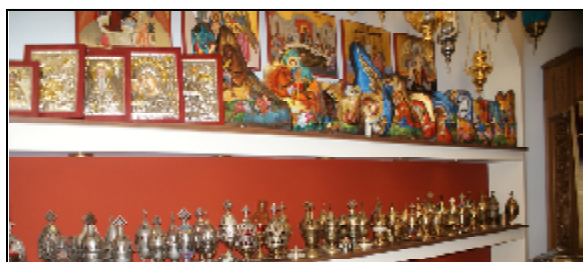
ΑΘΩΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ 116, ΠΑΤΡΑ

WWW.EKKLISIASTIKAAATHOS.GR

Γεράσιμος Νικ. Μπαρζούκας

Τηλ.: 2610.621511 - FAX: 2610.222822 * Email: athos.patras@gmail.com

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΣΥΝΕΥΗ

- * Ευλόγλυπτα Έπιπλα
- * Μεταλλικά Έπιπλα
- * Πολυελαίοι
- * Χειροποίητες Εικόνες
- * Ασημένιες Εικόνες
- * Φανάρια Κοιμητηρίου
- * Φωτογραφίες Πορσελάνης
- * Τεχνητά Άνθη
- * Συντήρηση και Επιχρύσωση Σκευών

«Θεολογία και Ποιμαντική» * Επέτειος Εικοσαετίας - Εορτή Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγ. Βλασίου κ.κ. Ιεροθέου

Το διήμερο 3 -4 Οκτωβρίου εορτή του αγίου Ιεροθέου Επισκόπου Αθηνών, πραγματοποιήθηκαν στην Ναύπακτο Θεολογικό Συνέδριο και εορταστικές εκδηλώσεις, επί τη ονομαστική εορτή και τη επετείω της εικοσαετίας αρχιερατείας του Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ.κ. Ιεροθέου.

* Το Σάββατο 3 Οκτωβρίου, στο Πνευματικό Κέντρο της Ιεράς Μητροπόλεως σπίν Ναύπακτο πραγματοποιήθηκε Θεολογικό Συνέδριο με γενικό τίτλο «Θεολογία και Ποιμαντική». Οι εισηγήσεις αναφέρονταν σε θέματα με τα οποία ασχολείται και μελετά ο Σεβασμιώτατος κ. Ιεροθέος με τό θεολογικό και συγγραφικό του έργο εν γένει και ειδικότερα την εικοσαετία της αρχιερατείας

ΦΩΤΟ: Από το Συνέδριο

του, και αντιμετώπισαν με πατερική θεμελίωση σοβαρά θεολογικά θέματα, αλλά και θεολογικές διαστρεβλώσεις της εποχής μας.

Το πρόγραμμα του Συνεδρίου με τους εισηγητές και τις ανάλογες συζητήσεις, ήταν το εξής:

* Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ιεροθέος: Τριαδικός Θεός και άνθρωπος.

* Μητροπολίτης Γόρτυνος Ιερεμίας: Η Παλαιά Διαθήκη σπίν ζωή της Εκκλησίας.

* Βασίλειος Τσίγκος: Οι προϋποθέσεις της θεώσεως διά της Ευχαριστίας σπίν Άγιο Γρηγόριο Παλαμά.

* Γεώργιος Δ. Παναγόπουλος: Τά σύγχρονα θεολογικά ρεύματα σπίν Ελλάδα.

* Γεώργιος Σίσκος: Η προσωπικτική ερμηνεία των κειμένων του αγίου Μαξίμου του ομολογητού.

* Πρωτοπρ. Αδαμάντιος Αυγουστίδης: Επιστημολογικές προσεγγίσεις σπίν έννοια της ψυχοθεραπείας.

* Πρωτοπρ. Γεώργιος Μεταλληνός: Η Ορθόδοξη νηπική παράδοση ως θεμέλιο της Ρωμαιοσύνης

* Αρχιμ. Καλλίνικος Γεωργιάς: Σύντομη επισκόπηση εκδοθέντων σπίν 20ετία βιβλίων του Μητροπολίτου

* Πρωτ. Θωμάς Βαμβίνης: Παρουσίαση των τεσσάρων επετειακών βιβλίων.

Η αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου ήταν κατάρμεστη καθ' όλη την διάρκεια του Συνεδρίου (9:00-14:00), άν και οι εισηγήσεις κινούνται σε ακαδημαϊκό επίπεδο και προϋπέθεταν καλή γνώση των θεολογικών όρων και τάσεων.

Μηνύματα για τό Συνέδριο απέστειλαν ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος, ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος, οι Μητροπολίτες Νικαίας κ. Αλέξιος, πού αναφερόταν σπίν περίοδο πού συνυπνρήσαν με τόν Σεβασμιώτατο κ. Ιεροθέο ο κάτω από τήν καθοδήγηση του τότε Αρχιεπισκόπου Σεραφεΐμ, και ο Ισπανίας και Πορτογαλίας και Ναυπάκτος τήν καταγωγή κ. Πολύκαρπος. Χαιρετισμό απνύ-

ΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ.κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ Β', ΣΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΛΛΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΑΤΡΩΝ κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΕΡΝΙΤΣΗΣ κ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ

θυναν ο Δήμαρχος Ναυπακτίας κ. Παναγιώτης Λουκόπουλος και ο Μητροπολίτης Απωλίας και Ακαρνανίας κ. Κοσμάς, ενώ ο Βουλευτής του Νομού κ. Δημήτριος Κωνσταντόπουλος εξέφρασε τήν λύπη του πού λόγω της ορκωμοσίας σπίν Βουλή δέν μπόρεσε νά παρα-

στή. Σπίν έναρξη του Συνεδρίου έψαλε ο χορός των Ιεροψαλτών της Μητροπόλεως υπό τήν διεύθυνση του Παντελή Αναστασόπουλου απολυτίκια Αγίων και Πατέρων, ενώ στά προπύλαια της αιθούσης αναρτήθηκε συλλεκτική έκθεση πού αναφερόταν στό έργο της Ιεράς Μητροπόλεως κατά τήν εικοσαετία του κ. Φώτη Μόσχου.

* Τό απόγευμα του Σαββάτου σπίν Ιερό Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Δημητρίου Ναυπάκτου τελέσθηκε ο πανηγυρικός Εσπερινός, με τήν συμμετοχή των Σεβ. Μητροπολιτών Λαρίσης και Τυρνάβου κ. Ιγνατίου, Καστορίας κ. Σεραφεΐμ, Φλωρίνης κ. Θεοκλήτου, Εδέσσης κ. Ιωήλ, Κηφισίας κ. Κυρίλλου και Θεοφιλ. Επισκόπου Κερνίτσης κ. Χρυσάνθου και βεβαίως του εορτάζοντος οικείου Ποιμενάρχου κ. Ιεροθέου. Χοροστάτησε ο Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας και Αμαρουσίου κ. Κύριλλος και ομίλησε ο Σεβ. Μητροπολίτης Καστορίας κ. Σεραφεΐμ αναφερόμενος σπίν άγιο Ιερόθεο Επισκόπου Αθηνών ως θεολόγου και σπίν εορτάζοντα Μητροπολίτη χαρακτηρίζοντάς τον «θεολόγο Επίσκοπο» και «ευλογία για τήν Εκκλησία».

* Τήν Κυριακή τελέσθηκε αρχιερατικό συλλείτουργο με τήν συμμετοχή του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμου, ως συμπροσευχομένου, και των Σεβ. Μητροπολιτών Καστορίας κ. Σεραφεΐμ, Πειραιώς Σεραφεΐμ, Εδέσσης κ. Ιωήλ, Πατρών κ. Χρυσοστόμου, Θηβών κ. Γεωργίου, Φωκίδος κ. Θεοκτίστου, Ιλίου κ. Αθηνάγορου, και Κηφισίας κ. Κυρίλλου. Τόν θείο λόγο κήρυξε ο Σεβ. Μητροπολίτης Πειραιώς κ. Σεραφεΐμ, ο οποίος αναφέρθηκε σπίν προσφορά του εορτάζοντος Μητροπολίτου σπίν Εκκλησία γενικότερα και σπίν Μητρόπολη Ναυπάκτου ειδικότερα, εσιάζοντας στό θεολογικό συγγραφικό του έργο με τό οποίο σπρίζει τόν λαό και αποκρούει και απαντά σε πολλές θεολογικές διαστρεβλώσεις πού είναι η ρίζα φιλοσοφικών, κοινωνικών και ηθικών παρεκτροπών με άμεσο αντίκτυπο σπίν προσωπική και κοινωνική ζωή των ανθρώπων αλλά και σπίν πορεία του έθνους. Χαρακτήρισε δέ τήν Ναύπακτο ως «οικουμενικό άμβωνα», απ' όπου κηρύσσεται σε όλο τόν κόσμο η ορθόδοξη θεολογία.

Στό τέλος της θείας Λειτουργίας ο Σεβασμιώτατος κ. Ιεροθέος προσφώνησε τόν Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμο και τούς Αρχιερείς με κατάλληλους λόγους. Αναφέρθηκε σπίν θεολογία δώρου, όπως τήν ανέπτυξε ο π. Δημήτριος Στανιλοάε, ότι όλος ο κόσμος είναι δώρο του Θεού και η σταυρική σχέση με τόν κόσμο είναι νά μή προσκολλόμαστε στό δώρο, αλλά νά βλέπουμε κυρίως τόν δωρεοδότη Θεό. Μεταξύ των δώρων πού έλαβε σπίν ζωή του από τόν Θεό είναι τό χάρισμα της αρχιερωσύνης? οι πνευματικοί του Πατέρες, όπως ήταν ο Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως και Κονίτης Σεβαστιανός ο Εδέσσης Καλλίνικος και ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος κ. Ιερώνυμος? οι καθηγητές και διδάσκαλοί του, όπως ο Παναγιώτης Χρήστου, π. Ιωάννης Ρωμανίδης και Γέροντας Σωφρόνιος? τά πολλά πνευματικά αδέρφια και τέκνα. Κατέληξε δέ ότι επειδή έλαβε τόσα πολλά δώρα, προσπαθεί νά προσφερθή ως αντίδωρο σπίν Θεό, τήν Εκκλησία, τόν Αρχιεπίσκοπο και σπίν ανθρώπους.

Ο Μακαριώτατος σπίν αντιφώνησή του επικύρωσε τά όσα είπε ο Σεβασμιώτατος Πειραιώς για τόν εορτάζοντα, τόν οποίο γνωρίζει από πολλά χρόνια. Χαρακτήρισε δέ «σοφή» τήν επιλογή του κ. Ιεροθέου για τόν εορτασμό της επετείου με τό συγκεκριμένο θεολογικό Συνέδριο και χαρακτήρισε τήν συμμετοχή του λαού και των

ΣΥΝΕΔΡΙΟ: Διακρίνονται ο Σεβ. Ναυπάκτου και ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Γεώργιος Μεταλληνός

Ο Μακαριώτατος σπίν αντιφώνησή του επικύρωσε τά όσα είπε ο Σεβασμιώτατος Πειραιώς για τόν εορτάζοντα, τόν οποίο γνωρίζει από πολλά χρόνια. Χαρακτήρισε δέ «σοφή» τήν επιλογή του κ. Ιεροθέου για τόν εορτασμό της επετείου με τό συγκεκριμένο θεολογικό Συνέδριο και χαρακτήρισε τήν συμμετοχή του λαού και των

ΦΩΤΟ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

αρχόντων ως δείγμα ότι «κόποι σας δέν πάνε χαμένοι».

Εκκλησιάσθηκαν οι άρχοντες του τόπου, ο Περιφερειάρχης κ. Απόστολος Κασιφάρας, η Αντιπεριφερειάρχης κ. Χρ. Σταρακά, ο Δήμαρχος και ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Ναυπακτίας κ. Παν. Λουκόπουλος και Γεώργιος Σαμαντάς, ο Δήμαρχος Δωρίδος κ. Γεώργιος Καπετζώνης (σπίν εσπερινό), ο Δήμαρχος Θέρ-
ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 9η ΣΕΛΙΔΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Αγαπτοί μου φίλοι,

Πριν προχωρήσω σε κάποιες σκέψεις για τη φύση και το ρόλο του παιδικού βιβλίου και στο απολύτως συναφές θέμα της παιδικής φιλαναγνωσίας, κρίνω σκόπιμο να δώσω ορισμένες πληροφορίες γραμματολογικού περιεχομένου. Η 2^η Απριλίου, καθιερώθηκε από τη Διεθνή Οργάνωση Βιβλίων για τη Νεότητα, τη γνωστή μας IBBY, ως παγκόσμια ημέρα του παιδικού βιβλίου (και όταν λέμε παιδικό βιβλίο εννοούμε και το εφηβικό), επειδή την ημέρα αυτή γεννήθηκε ο θεωρούμενος «γενάρχης» της σύγχρονης παιδικής λογοτεχνίας, ο μεγάλος Δανός συγγραφέας των γνωστών παραμυθιών Χανς Κρίστιαν Άντερσεν (1805-1875). Πρόκειται για μια δίκαιη τιμή στο πρόσωπό του, αφού το παραμύθι, που αυτός τόσο αγάπησε και με τόσο εξάισιο τρόπο καλλιέργησε και μας πρόσφερε, αποτελούσε και αποτελεί την καρδιά γενικότερα της λογοτεχνίας και όχι μόνο της παιδικής.

Ως προς την IBBY, από την οποία ξεκίνησαν όλες οι σχετικές με το παιδικό βιβλίο δραστηριότητες, πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι ιδρύθηκε από τη Γερμανίδα Jella Lerman το 1953. Η Lerman, γνώρισε τη φρίκη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και είδε την πατρίδα της κατεστραμμένη υλικά και ηθικά, όταν γύρισε από την Αμερική όπου ήταν εγκατεστημένη. Ο συγκλονισμός που ένωσε την οδήγησε στο ευγενικό όραμα της δημιουργίας ενός κόσμου χωρίς πολέμους, όπου θα κυριαρχούν οι ανθρωπιστικές αξίες και οι λαοί θα ζουν αδελφωμένοι. Την υλοποίηση του οράματός της τη στήριζε στην ανάπτυξη της παιδείας, στυλοβάτης της οποίας υπήρξε, σε όλες τις εποχές, ο γραπτός λόγος, το βιβλίο. Σε κάποιο κείμενό της γράφει χαρακτηριστικά: «Τα βιβλία πετούν σαν τα πουλιά πάνω από τα σύνορα χωρίς διαβατήριο και τελωνειακό φόρο, γι' αυτό είναι θαυμάσιοι σαν αγγελιοφόροι και κήρυκες της διεθνούς συνεννόησης». Η IBBY, που έχει την έδρα της στη Βασιλεία της Ελβετίας και περιλαμβάνει ήδη 80 κράτη-μέλη (τα λεγόμενα εθνικά τμήματα), αναπτύσσει μια εκπαιδευτική πολυσχιδή δραστηριότητα, συνεργαζόμενη με άλλες διεθνείς οργανώσεις, όπως η Unesco και η Unicef. Στην Ελλάδα την IBBY εκπροσωπεί ο Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου, σωματείο που ιδρύθηκε το 1969 και έχει ως μέλη του περίπου 300 άτομα: λογοτέχνες, κριτικούς της λογοτεχνίας, εικονογράφους, εκπαιδευτικούς και των δύο βαθμίδων και πανεπιστημιακούς δασκάλους.

Στο χώρο του παιδικού βιβλίου δραστηριοποιείται επίσης η γνωστή Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά, που ιδρύθηκε το 1958 και περιλαμβάνει 50 κυρίες, στην πλειονότητά τους συγγραφείς. Και τα δύο σωματεία έχουν προσφέρει μεγάλες υπηρεσίες στην υπόθεση του παιδικού βιβλίου με την παραγωγή ενός εντυπωσιακού σε όγκο και ποιότητα έντυπου υλικού, με την απονομή βραβείων, με την οργάνωση συνεδρίων και με διαλέξεις σε όλα τα σημεία της ελληνικής επικράτειας, χάρη στις οποίες οι μαθητές δημοτικών και γυμνασίων έχουν γνωρίσει από κοντά μερικούς από τους πιο προικισμένους συγγραφείς παιδικών βιβλίων: την Αγγελική Βαρελλά, τη Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτοπούλου, τη Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη, τον Μάνο Κοντολέοντα, τη Λίτσα Ψαραύτη, τη Ζωή Κανάβα, την αείμνηστη Μάρω Λοΐζου κ.ά. Χάρη σ' αυτούς έγινε πλέον κοινή συνείδηση ότι η συγγραφή ενός λογοτεχνικού βιβλίου είναι συχνά αποτέλεσμα πολλών μοχθών προσπαθειών και –το σπουδαιότερο– ότι η λογοτεχνία δεν είναι περιττή πολυτέλεια, αλλά «επιούσιος άρτος».

Σημείο καμπής στην υπόθεση προώθησης και αναβάθμισης του παιδικού βιβλίου στον ελληνικό χώρο υπήρξε, ασφαλώς, η εισαγωγή της παιδικής λογοτεχνίας ως γνωστικού αντικείμενου στα προγράμματα σπουδών των Παιδαγωγικών Τμημάτων. Η αρχή έγινε το 1986 από το Πανεπιστήμιο της Πάτρας με πρωτοβουλία δική μου και της αείμνηστης καθηγήτριας Μαρίας Μιράσγεζη. Στη συνέχεια, το γνωστικό αυτό αντικείμενο εισήχθη στα προγράμματα σπουδών όλων των Παιδαγωγικών Τμημάτων της χώρας, πράγμα που είχε ως αποτέλεσμα τη συγγραφή πληθώρας ερευνητικών εργασιών –συχνά υψηλού επιπέδου– σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Από το 1987 –οπότε η διδακαλία του νέου γνωστικού αντικείμενου γενικεύτηκε στα Παιδαγωγικά Τμήματα– έως σήμερα, χιλιάδες δάσκαλοι και νηπιαγωγοί μυήθηκαν στα μυστικά της παιδικής λογοτεχνίας, ενημερώθηκαν για τη σπουδαιότητα και το γνωσιολογικό της εύρος και εξοικειώθηκαν με τις μεθόδους διδακτικής αξιοποίησής της. Ας σημειώσω, εν παρενθέσει, ότι η παιδική λογοτεχνία διδάσκεται σήμερα σε όλα τα Πανεπιστήμια των χωρών που ανήκουν στην IBBY, όπου επίσης λειτουργούν ερευνητικά κέντρα με σκοπό την ανάπτυξη της παιδικής φιλαναγνωσίας και την προσφορά προγραμμάτων, που να πληροφορούν πολυδιάστατα για πλήθος ζητημάτων σχετικών με το παιδικό βιβλίο. Μερικά από αυτά τα συγγράμματα είναι πράγματι εντυπωσιακά και ως προς τον όγκο τους και ως προς τον πλούτο του περιεχομένου τους και της βιβλιογραφίας, και ως προς τη δομή τους.

Αλλά επανέρχομαι στην ελληνική πραγματικότητα. Χάρη σε όλες αυτές τις εργώδεις προσπάθειες πανεπιστημιακών και εξωπανεπιστημιακών παραγόντων, το αρνητικό κλίμα

Του Ηρακλή Εμμ. Καλλέργη Ομοτίμου Καθηγητού του Πανεπιστημίου Πατρών

για την παιδική λογοτεχνία έχει αναστραφεί και ελάχιστοι είναι εκείνοι που αμφισβάζουν για την αξία της.

Ενδεικτικό της εμπιστοσύνης και της αγάπης με τις οποίες περιβάλλεται πλέον το παιδικό βιβλίο, αποτελεί και το γεγονός ότι μεγάλοι εκδοτικοί οίκοι, όπως ο Καστανιώτης, ο Πατάκης και ο Ψυχογιός επενδύουν ιδιαίτερα σημαντικά ποσά στην παραγωγή και τη διακίνηση του παιδικού βιβλίου, και, φυσικά, το παράδειγμά τους ακολουθούν μικρότεροι εκδοτικοί οίκοι στην Αθήνα και σε άλλες ελληνικές πόλεις. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του περιοδικού «Ικνευτής» αυτή τη στιγμή το παιδικό βιβλίο στη χώρα μας διεκδικεί το 18% της συνολικής βιβλιοπαραγωγής.

Έχουν πλέον όλοι κατανοήσει πόσο σημαντικό ζήτημα είναι η προαγωγή της παιδικής φιλαναγνωσίας, δηλαδή της αγαπητικής σχέσης του παιδιού γενικότερα με τον έντυπο λόγο και ειδικότερα με το βιβλίο. Οι μελετητές, και ιδιαίτερα οι παιδαγωγοί, θεωρούν ότι η θετική στάση του παιδιού απέναντι στο βιβλίο συντελεί, καταρχήν, στην ομαλή ψυχική του εξέλιξη. Θα προσπαθήσω να γίνω σαφέστερος.

Το παιδί έχει εκ φύσεως φυγόκεντρες τάσεις, ηβιολογική του υφή το ωθεί προς τη συνεχή κίνηση, που, κατά κανόνα, μορφοποιείται στο παιχνίδι. Ωστόσο, η διαμόρφωση ισορροπημένης προσωπικότητας, που αποτελεί τον αντικειμενικό στόχο της αγωγής, προϋποθέτει τη συναίρεση των φυγόκεντρων και κεντρομόλων ψυχικών δυνάμεων, την αρμονική σύζευξη και διαρκή συνεργασία του «είναι» και του «συναδέναι».

Η προσπάθεια, λοιπόν, να αποκωδικοποιηθεί το νόημα των λέξεων, που ενυπάρχουν στα γραπτά σύμβολα, αναγκάζει το παιδί να εσωτερικεύεται, να στοχάζεται και να αποκαθιστά έτσι την ισορροπία μεταξύ του εσωτερικού και του εξωτερικού κόσμου. Θα έλεγα ότι η πρωταρχική συμβολή του σχολείου στην αγωγή του παιδιού είναι αυτή: το φέρνει προοδευτικά σε επαφή με τις ποικίλες μορφές του γραπτού λόγου και το εισάγει στο χώρο της αφηρημένης σκέψης καθιστώντας το, κατά κάποιον τρόπο, «πολίτη» εις των ιδεών την πόλη, για να χρησιμοποιήσω μια καθαφική φράση.

Είναι όμως γεγονός ότι το σχολείο, από τις κατώτερες ως τις ανώτερες βαθμίδες του, αντιπροσωπεύει για το παιδί μιαν καταπιεστική πραγματικότητα –όπως καθετί το υποχρεωτικό και θεσμοθετη-

μένο σύμφωνα με νόμους κατά το μάλλον ή ήπion άκαμπτους–, που συνεχώς, με σπάνιες εξαιρέσεις, το απωθεί. Είναι, συνεπώς, πολύ δύσκολο να γίνει λόγος για φιλαναγνωσία στο χώρο του σχολείου, εφόσον φιλαναγνωσία είναι πάντα μια ελεύθερη και αυτενέργητη σχέση με το βιβλίο. Κατ' ανάγκη, λοιπόν, οδηγούμαστε στο χώρο του εξωσχολικού βιβλίου, όπου είναι δυνατόν να υπάρξει ελεύθερη αναγνωστική επιλογή.

Φυσικά, τα εξωσχολικά βιβλία είναι ποικίλα, και όλα συντελούν, με τρόπο θετικό ή αρνητικό, στη διαμόρφωση της προσωπικότητας. Καθένα όμως δεν επιδρά στο παιδί τόσο αποφασιστικά, όσο το λογοτεχνικό βιβλίο, εφόσον βέβαια –όπως θα πούμε στη συνέχεια– εξοικειωθεί με αυτό από πολύ νωρίς. Το λογοτέχνημα, χρησιμοποιώντας αυτό που ο γλωσσολόγος Jakobson είχε ονομάσει «ποιητική γραμματική» και που χαρακτηρίζεται από μια σειρά γλωσσικών αποκλίσεων και επιλογών από το συμβατικό γλωσσικό κώδικα, έχει ως κύριο σκοπό την πρόκληση αισθητικής συγκίνησης. Ωστόσο, το λογοτέχνημα έχει τη δύναμη όχι μόνο να δημιουργεί προσωρινές συγκινήσεις, αλλά και να επηρεάζει μόνιμότερα –σε βαθμό που πάντοτε εξαρτάται από το ταλέντο του συγγραφέα– την προσωπικότητα του αναγνώστη. Η αναγνωστική εμπειρία προσφέρει στο παιδί σπάνια ευκαιρία να ασκήσει ολόκληρο τον ψυχικό του κόσμο. Καλλιεργεί το συναίσθημά του με την ομορφιά του λόγου και ενισχύει τη φαντασία του προσφέροντάς του μια αλληλουχία εικόνων και μορφές-πρότυπα, με τις οποίες είναι δυνατόν να ταυτιστεί και εκπρέσονται στον οικείο σ' αυτό χώρο του ονείρου και του μύθου. Επιπλέον, οξύνει τη σκέψη του αναγκάζοντάς το να προχωρήσει στην αποδόμηση του πολυδιάστατου νοήματος, που είναι ακινητοποιημένο στις λέξεις.

Κατά τον Πλάτωνα, το λογοτέχνημα είναι «παγκάλη παιδεία», δηλαδή πανέμορφο (γλωσσικό) παιχνίδι. Επομένως, η ενασχόληση του παιδιού με αυτό συντελεί αποφασιστικά στη γλωσσική μόρφωσή του, εθίζοντάς το στην επιλογή των καταλλήλοτερων λέξεων, προκειμένου να εκφραστεί, πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα την εντυπωσιακή διεύρυνση του ορίζοντά της σκέψης του. Τη στενή σχέση της γλωσσικής καλλιέργειας με τη σκέψη έ-

χει ήδη τονίσει ο Αυστριακός φιλόσοφος της γλώσσας Wittgenstein στο περίφημο σύγγραμμά του *Tractatus logico-philosophicus* γράφοντας: «Τα όρια της γλώσσας μου σημαίνουν-ορίζουν τα όρια του κόσμου μου».

Κοινή είναι επίσης η παραδοχή για την δυνατότητα του λογοτεχνικού κειμένου να ηθικοποιεί τον αναγνώστη, με την προϋπόθεση ότι ο συγγραφέας δεν αναρριπίζει ταπεινά ένστικτα ούτε επιχειρεί να χειραγωγήσει ιδεολογικά τον αναγνώστη, εξυπηρετώντας ποικίλες σκοπιμότητες, αλλά εκφράζει αδέσμευτα διαχρονικές αλήθειες. Στην περίπτωση αυτή δικαιώνεται ο Heinrich Rickert που έχει γράψει: «Η ιδέα, όταν συμμαχίσει με την ομορφιά, γίνεται μια δύναμη ακατανίκητη». Ας μην ξεχνούμε ακόμη τα λόγια του μεγάλου παιδαγωγού Pestalozzi: «Η τέχνη είναι το αιώνιο μονοπάτι που οδηγεί στο καλό».

Είναι, συνεπώς, απόλυτα δικαιολογημένη η άποψη του κορυφαίου θεωρητικού της παιδικής λογοτεχνίας Robert Bamberger ότι το λογοτεχνικό βιβλίο επιδρά τόσο καθοριστικά στο παιδί, ώστε μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι οι συγγραφείς παιδικών βιβλίων προσφέρουν υπηρεσία στο μέλλον του πνευματικού μας πολιτισμού.

Ωστόσο, πρέπει να τονίσουμε ότι η τόσο αναγκαία για το παιδί εξοικείωση με το λογοτεχνικό βιβλίο προϋποθέτει την εξοικειωσή του με το βιβλίο γενικότερα, η οποία πρέπει να επιχειρείται από τους πρώτους μήνες της ζωής του, δηλαδή μόλις το παιδί γίνει ικανό να πιάσει κάτι στα χέρια του. Αυτό υποστηρίζει η Καναδέζα εκπαιδευτικός Ντόροθι Μπάτλερ, σε έρευνά της, που δημοσιεύτηκε στο *Toronto* με τίτλο: *Τα μωρά χρειάζονται βιβλία (1980)*. Εξάλλου, ο Ρώσος Κορνέι Τσουκόφσκι (1882-1962) – αξιόλογος ποιητής, πεζογράφος, κριτικός και μεταφραστής– στο εξαιρετικό βιβλίο του *Από τα δύο στα πέντε*, αποτέλεσμα προσωπικών παρατηρήσεων 40 χρόνων και συνεργασίας με εκατοντάδες γονείς, υποστηρίζει ότι το παιδί στην ηλικία των δύο έως πέντε ετών είναι γλωσσικά ιδιόφυτο: όχι μόνο μιλάει με καταπληκτική ταχύτητα νέες λέξεις, αλλά γίνεται και το ίδιο γλωσσοπλάστης και χαίρεται τη μουσικότητα της ποιητικής γλώσσας. Γι' αυτό ο Τσουκόφσκι πιστεύει ότι η ηλικία αυτή είναι η καταλληλότερη για την εξοικείωση των παιδιών με τα κείμενα των σημαντικότερων ποιητών και, αργότερα, με πεζογραφήματα, αρχής γενομένης από το άκουσμα παραμυθιών. Κατά την άποψή του, δεν είναι τόσο σοδαρό, αν τα παιδιά δεν γνωρίζουν τη σημασία κάποιων λέξεων. Η πείρα διδάσκει ότι γοντεύονται από το άγνωστο και μυστηριώδες, από τον ήχο κάποιων λέξεων –άσχετα από το νόημά τους. Εξάλλου, και τα ίδια συχνά φτιάχνουν διηγήματα χωρίς νόημα, επειδή απλά τους αρέσει το λεκτικό παιχνίδι.

Αυτό που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι να αντιληφθούν οι γονείς τον καθοριστικό τους ρόλο στην καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας των παιδιών τους κατά τα πέντε πρώτα χρόνια της ζωής τους, αλλά και κατά τη διάρκεια της μαθητικής τους ζωής.

Το σχολείο, βέβαια, διαδραματίζει με τη σειρά του, σημαντικότατο ρόλο στο θέμα που μας απασχολεί: το νηπιαγωγείο πρώτα και, στη συνέχεια, το δημοτικό και το γυμνάσιο. Στο λύκειο έχουμε πλέον διαμορφωμένες αναγνωστικές συμπεριφορές και ο καθηγητής ελάχιστα μπορεί να επιδράσει.

Υπογραμμίζω ιδιαίτερα το ρόλο του/της νηπιαγωγού, που μπορεί να επιτελέσει θαύματα στον τομέα της εξοικείωσης των νηπίων με τη λογοτεχνία, αν είναι άτομο καταρτισμένο και αγαπά τα παιδιά που του εμπιστεύονται –πάντοτε όμως σε στενή συνεργασία με το σπίτι. Στο σπίτι ουσιαστικά αρχίζει η μύηση του παιδιού στον κόσμο του βιβλίου, το νηπιαγωγείο ολοκληρώνει την εργασία των γονιών. Δεν εννοούμε, βέβαια, σε καμιά περίπτωση την εκμάθηση ανάγνωσης αλλά την απλή και αβίαστη γνωριμία με το βιβλίο, που αρχικά το νήπιό θα το βλέπει ως παιχνίδι, αλλά αργότερα και ως αντικείμενο, που θα αναρριπίζει τον αναγνωστικό του ζήλο, όταν θα βλέπει τους γονείς του να του διαβάζουν μέσα από τις σελίδες του και θα περιεργάζεται τις εικόνες του.

Αλλά και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον και η νοοτροπία της εποχής επηρεάζουν το επίπεδο της φιλαναγνωσίας. Στην Ελλάδα, π.χ., παρά την πρόοδο που έχει συντελεστεί στα τελευταία είκοσι χρόνια, παρατηρούνται τα μικρότερα ποσοστά παιδιών, που έχουν μια στενή και συνεχή σχέση με το εξωσχολικό βιβλίο. Το θέμα, λ.χ., των νεαρών τουριστών, που απολαμβάνουν τις παralίες της χώρας μας με ένα βιβλίο στο χέρι ή διαβάζουν μέσα στα πλοία και στα άλλα συγκοινωνιακά μέσα είναι εντελώς σπάνιο ανάμεσα στη δική μας νεολαία.

Η στάση αυτή οπωσδήποτε οφείλεται και στο ότι οι Έλληνες, γενικότερα, δεν έχουν αρμονικές σχέσεις με το έντυπο. Καταρχήν, σύμφωνα με έγκυρα στατιστικά στοιχεία, η Ελλάδα έχει το μεγαλύτερο αριθμό οργανικά και λειτουργικά αναλφάβητων σε όλη την Ευρώπη –εξαιρουμένης της

Στα ονομαστήρια του Μητροπολίτου Ναυπάκτου ο Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Ιερώνυμος ανέφερε την επιθυμία του Ευρωβουλευτού της Αριστεράς κ. Μανώλη Γλέζου για θρησκευτική κηδεία

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 7η ΣΕΛΙΔΑ

μου κ. Σπ. Κωνσταντάρης, ο επικεφαλής τής αντιπολίτευσης Ναυπακτίας κ. Γιάννης Μπουλές, ο πολυετής κ. Χρήστος Παΐσιος, οι επικεφαλής τής Αστυνομίας (διευθυντής Μεσολογγίου κ. Κοιρωνιάς και Ναυπάκτου κ. Παν. Κυρίσης), τής Τροχαίας κ. Παντ. Ράμμος, τής Πυροσβεστικής κ. Δημόπουλος, Δημοτικοί και Περιφερειακοί Σύμβουλοι και πλήθος κόσμου, που γέμισε ασφυκτικά τόν Ιερό Ναό και τήν αίθυσά του.

Πολύ σημαντικά επίσης ήταν και όσα ειπώθηκαν κατά τήν διάρκεια τής δεξίωσης στήν αίθουσα τού Ιερού Ναού και από τόν Σεβασμιώτατο κ. Ιερόθεο και από τόν Μακαριώτατο κ. Ιερώνυμο, ο οποίος αναφέρθηκε στήν προσπάθεια αποχριστιανοποίησης τής Πατρίδος πού γίνεται και στήν ανάγκη αντίστασής μας, αλλά και σέ άλλες ενδιαφέρουσες πτυχές, όπως γιά παράδειγμα στήν επιθυμία πού εξέφρασε στόν ίδιο ο Μανώλης Γλέζος γιά θρησκευτική κηδεία.

Στό γεύμα πού παρατέθηκε γιά τούς Αρχιερείς και τήν συνοδεία τους ο Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε στά σημαντικά πορίσματα τού Συνεδρίου και στήν σχέση πού είχαν τά θέματα μέ τήν θεολογική κρίση τής εποχής μας, και ο Αρχιεπίσκοπος έκλεισε κατάλληλα.

Όλες τīs εκδηλώσεις κάλυψε ο τηλεοπτικός σταθμός τής Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών «Λύχνος», μάλιστα αναμετάδωσε τήν θεία Λειτουργία απευθείας μέσω του διαδικτύου και στό εξωτερικό.

Τό θεολογικό Συνέδριο και οι λατρευτικές εκδηλώσεις γιά τήν ονομαστική εορτή και τήν εικοσαετία αρχιερατείας τού Μητροπολίτου Ναυπάκτου κ. Ιεροθέου έγιναν σέ ένα ευχαριστιακό κλίμα, δηλαδή κλίμα ευχαριστίας τού ποιμνίου πρός τόν Ποιμένα και αναφοράς όλων πρός τόν δωρεοδότη Χριστό.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 8η ΣΕΛΙΔΑ

Αλβανίας. Επίσης, στη χώρα μας αγοράζεται ο μικρότερος αριθμός εφημερίδων –σε σχέση με τον πληθυσμό μας– και εκδίδονται ετήσια οι λιγότεροτιτλοι βιβλίων. Ας προσθέσουμε ότι έχουμε το μικρότερο αριθμό δημοσίων βιβλιοθηκών –περίπου 550–, ενώ στη Δανία, με περίπου μισό του ελληνικού πληθυσμού, λειτουργούν 1.000 βιβλιοθήκες, στην Αγγλία 14.000, στη Γερμανία 18.000.

Είναι, λοιπόν, επόμενο, μέσα σ' αυτή την «περιρρέουσα ατμόσφαιρα», η παιδική φιλαναγνώσια στη χώρα μας να μην παρουσιάζει –σε σχέση πάντα με ό,τι συμβαίνει στη λοιπή Ευρώπη– την επιθυμητή εικόνα. Φυσικά, δεν αγνοούμε την ύπαρξη και άλλων αρνητικών παραγόντων. Τα παιδιά ιδιαίτερα των αστικών περιοχών έχουν εξαιρετικά βεβαρημένο ημερήσιο πρόγραμμα, που δεν τους αφήνει ελεύθερο χρόνο για εξωσχολικά αναγνώσματα. Και είναι αναμενόμενο σε μια εποχή, όπως η δική μας, κατεξοχήν χρησιμοθηρική, όπου η επαγγελματική αποκατάσταση των νέων έχει εξελιχθεί σε αληθινό εφιάλτη για τις περισσότερες ελληνικές οικογένειες, τα παιδιά από πολύ ενωρίς να στρέφονται –με την παρότρυνση του άμεσου περιβάλλοντός τους– αποκλειστικά στο διάβασμα βιβλίων, που θα διευκολύνουν την εισαγωγή τους στις σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με τις απόψεις κορυφαίων παιδαγωγών, αυτή η μονόπλευρη παροχή εξειδικευμένων γνώσεων, που καλλιεργούν μόνο τη διάνοια και αφήνουν να ατροφίσουν το συναίσθημα και η φαντασία, έχει μακροπρόθεσμα δυσμενείς επιπτώσεις στην οικοδόμηση της προσωπικότητας και στην ψυχική ισορροπία του ατόμου.

Στα προηγούμενα ας προσθέσουμε ότι τόσο η τηλεόραση όσο και το Διαδίκτυο, ενώ θα μπορούσαν να αποτελέσουν πολύτιμους συμμάχους τους βιβλίου, δυστυχώς, λειτουργούν κατά τρόπο που το εξουδετερώνουν συρρικνώνοντας ακόμη περισσότερο τα ποσοστά της επιθυμητής παιδικής φιλαναγνώσας. Τα σημερινά παιδιά, ήδη από τη νηπιακή τους ηλικία, εθίζονται στην παρακολούθηση τηλεοπτικών προγραμμάτων –συχνά μακράς διάρκειας, πανάθλιων ποιοτικά και ψυχοφθόρων από κάθε άποψη–, που κυριολεκτικά καταβροχθίζουν τον ελεύθερο χρόνο τους και τα καθηλώνουν σε μια κατάσταση ψυχικής αδράνειας, εκμηδενίζοντας τη λειτουργία της δημιουργικής φαντασίας τους.

Το Διαδίκτυο, που για όσους το χρησιμοποιούν σωστά αποδεικνύεται εξαιρετικό μέσο στην αναζήτηση πάσης φύσεως πληροφωριών σχετικών με το βιβλίο, στα χέρια νεαρών χρηστών δημιουργεί συχνά άλλα προβλήματα. Η πολύωρη ενασχόληση με αυτό προκαλεί ένα είδος εξάρτησης, που κάποτε αγγίζει τα όρια του παθολογικού. Ήδη οι ψυχολόγοι και οι ψυχίατροι κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου, ενώ έντρομοι οι γονείς αναζητούν τρόπους απεξάρτησης από το Διαδίκτυο, όπως συμβαίνει με την περίπτωση των ναρκωτικών. Πέραν τούτου, και το Διαδίκτυο έχει καταντήσει μέσο τέλεσης ποικίλων εγκλημάτων. Πρόκειται για τα λεγόμενα «ηλεκτρονικά εγκλήματα», νέο «φρούτο» της τεχνολογικά προηγμένης εποχής μας: διακίνηση ναρκωτικών, παιδεραστία, παρώθηση σε πράξεις αυτοκτονίας κ.ά. Τα κινητά τηλέφωνα και οι ταμπλέτες, που χρησιμοποιούνται πλέον και από τα νήπια, συμπληρώνουν το καταστροφικό έργο των σύγχρονων ηλεκτρονικών μέσων.

Στα προηγούμενα πρέπει να προσθέσουμε και κάτι άλλο, που αναμφίβολα επηρεάζει το επίπεδο της παιδικής φιλαναγνώσας. Τα παιδικά βιβλία, και ιδιαίτερα αυτά που απευθύνονται σε παιδιά προσχολικής ηλικίας, παρά την υπερπροσφορά τους, παραμένουν ακριβά, επειδή απαιτούν πολλά εκτυπωτικά έξοδα, ώστε να έχουν ελκυστική τυποτεχνική μορφή. Η αγορά τους, λοιπόν, επιβαρύνει δυσβάσταχτα τον προϋπολογισμό των περισσότερων ελληνικών οικογενειών. Η λύση φυσικά του προβλήματος δεν είναι άλλη από τη δημιουργία πολλών δημοσίων βιβλιοθηκών, και δη σχολικών. Είναι εντελώς απαράδεκτο το γεγονός ότι από τα 16.089 δημοσία σχολεία της χώρας μόνο τα 600 έχουν βιβλιοθήκες. Δυστυχώς, στη χώρα μας, παρά την ύπαρξη κατάλληλων φορέων, όπως το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου, το Κέντρο Παιδικού και Εφηβικού Βιβλίου και το Ελληνικό Κέντρο Πολιτισμού, απουσιάζει η πολιτική βιβλίου. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει –επειδή δεν διατίθενται οι αναγκαίες πιστώσεις– ένα μακρόπνοο πρόγραμμα στήριξης της βιβλιοπαραγωγής και καλλιέργειας της βιβλιοφιλίας, που θα δημιουργεί στην πηγή της, δηλαδή το σχολείο, τη μελλοντική κοινωνία των αναγνωστών.

Αγαπητοί φίλοι,

Όλοι συμφωνούμε στην άποψη ότι ο τεχνικός πολιτισμός έχει γιγαντωθεί, ενώ ο πνευματικός έχει μείνει ατροφικός. Τις ολέθριες συνέπειες του γεγονότος αυτού ζούμε καθημερινά. Στην προσπάθεια αποκατάστασης της επιθυμητής ισορροπίας ο ρόλος του βιβλίου, και ιδιαίτερα του λογοτεχνικού, ενδέχεται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να είναι καθοριστικός, εφόσον συμβάλει στο μετασχηματισμό των συνειδήσεων. Πρόκειται όμως για διαδικασία εξαιρετικά βραδεία και δυσχερή –ο Αντώνης Σαμαράκης κάνει λόγο για «βραδυφλεγή δράση» της λογοτεχνίας–, όταν πρόκειται για ενήλικες αναγνώστες με διαμορφωμένη βιοθεωρία και συμπεριφορά. Η ανθρωποπλαστική δύναμη της λογοτεχνίας είναι πολύ μεγαλύτερη στο παιδί, την αδιαμόρφωτη αυτή ύπαρξη, που σε όλες τις εποχές ταυτίστηκε με την άνοιξη της ζωής και την ελπίδα του αύριο.

Και είμαι βέβαιος ότι η παρατηρούμενη τα τελευταία χρόνια μεταβολή προς το καλύτερο της αναγνωστικής συμπεριφοράς των παιδιών και των εφήβων μας θα συμβάλει αποφασιστικά στην δημιουργία ενός καλύτερου πνευματικού κλίματος, επειδή συνιστά, καταρχήν, μια ευοίωνη αποδέσμευση από την τερατώδη κυριαρχία της εικόνας στην εποχή μας και μια βαθμιαία επιστροφή της πίστης στην αξία της λέξης, του υλικού στο οποίο στηρίζεται όλη η θαυμαστή ανθοφορία του ανθρώπινου λόγου, προφορικού και γραπτού. Την αξία και δύναμη της λέξης είναι, νομίζω, σκόπιμο να εξάρουμε ιδιαίτερα σήμερα, την παγκόσμια ημέρα παιδικού βιβλίου, επαναλαμβάνοντας τα λόγια ενός γνωστού κριτικού και πανεπιστημιακού δασκάλου, του Γιάννη Αποστολάκη: «Ας λένε όσο θέλουν οι ποιητές τα λόγια φτερωτά, στο τέλος είναι το μόνο βέβαιο κτίμα του ανθρώπου. Στη βουβαμάρα και στο σκοτάδι, όπου αγρυπνά η ψυχή μας, βλέπει αστραπές να κινούνται και σα λαμπερό μετέωρο, φωτίζοντας τον κόσμο, να προβάλλει η λέξη. Θαύμα είναι η γέννησή της και θαύμα η δύναμή της. Στο γέννημα της λέξης ξανακούεται η υψηλή διαταγή: γεννηθήτω φως!».

Ο Ναός του Αγίου Σάββα Βελιγραδίου

Το ιστορικό της ανεγέρσεως την περίοδο του κομμουνισμού στην τέως Γιουγκοσλαβία

Η παρούσα μελέτη παρουσιάστηκε στο Πανελλήνιο Συνέδριο - Εργαστήριο Αρχιτεκτονικής CITYLAB • 2015, με θέμα: «Αρχιτεκτονική και Πίστη», στην Πάτρα, που πραγματοποιήθηκε από 25 Σεπτεμβρίου έως 2 Οκτωβρίου 2015.

Την διοργάνωση είχε αναλάβει ο Καθηγητής κ. Παναγιώτης Πάγκαλος και το Συνέδριο εστέφθη από μεγάλη επιτυχία.

Την έναρξη των εργασιών κήρυξε με Αγιασμό, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ο οποίος απηύθυνε και χαιρετισμό.

Στο Συνέδριο έλαβαν μέρος μεταξύ άλλων ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Νικόλαος Σκιαδαρέσης και ο Κοσμήτορας Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πατρών κ. Χρήστος Τερέζης.

Ο εκ των εισηγητών κ. Γεώργιος - Νεκτάριος Λόης αναφέρθηκε στο ιστορικό της ανεγέρσεως του Ιερού Ναού Αγίου Σάββα Βελιγραδίου στην περίοδο του κομμουνισμού. Συγκεκριμένα ο κ. Καθηγητής του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου επεσήμανε τα παρακάτω:

Το θέμα το οποίο διαπραγματευόμαστε αφορά το ιστορικό της ανεγέρσεως του μεγαλοπρεπούς ναού του Αγίου Σάββα Βελιγραδίου, του μεγαλύτερου εν λειτουργία Ορθόδοξου χριστιανικού ναού στον κόσμο. Το θέμα θα το εξετάσουμε επί τη βάσει των επισήμων εγγράφων, μεταξύ κράτους - εκκλησίας, της περιόδου 1945-1985. Εδώ θα διαπιστώσουμε πως η πίστη του σερβικού λαού στην διαχρονικότητα του προσώπου του Αγίου Σάββα ήταν αυτή που έφερε εις πέρας ένα δύσκολο έργο, το οποίο αφορούσε την συνέχιση των εργασιών ανέγερσης του ναού την περίοδο του κομμουνισμού. Η θέληση ήταν αυτή που έκανε τους σέρβους να ελπίζουν στην δοθείσα άδεια και η πίστη έβαλε τα θεμέλια από κοινού με τους αρχιτέκτονες ώστε να δοθεί η σημερινή μορφή στον ναό.

Οι Σέρβοι υποδουλώθηκαν ολοκληρωτικά στους Οθωμανούς με την πτώση της πόλεως του Σμεντέρεβο, το έτος 1459. Από τότε ξεκίνησε και ο αγώνας για την απελευθέρωση από τον οθωμανικό ζυγό. Κατά καιρούς γίνονταν διάφορες μικρές ή μεγάλες επαναστάσεις. Όμως μετά τις συστηματικές εξεγέρσεις των Σέρβων, το δεύτερο ήμισυ του 16^{ου} αιώνα, ο Σινάν πασάς, του Βελιγραδίου, αποφάσισε να στείλει ένα μέρος του στρατού του, την άνοιξη του 1594, ημέρα της Μεγάλης Παρασκευής, στην μονή Μιλέσεβο (1219), όπου φυλάσσονταν επί τρείς αιώνες τα ιερά λείψανα του Αγίου Σάββα. (1) Οι Οθωμανοί εισέβαλαν στην μονή την λεηλάτησαν, την πυρπόλησαν και αφού σκότωσαν του περισσότερους μοναχούς, πήραν μαζί τους τα λείψανα του Αγίου και τα έφεραν στο Βελιγράδι, στον Σινάν πασά, ο οποίος τα έκαψε στο ύψωμα Βράτσαρ του Βελιγραδίου. Το φοβερό αυτό γεγονός τρομοκράτησε και επέφερε ένα καίριο πλήγμα στον ήδη εξασθενημένο ορθόδοξο σερβικό λαό, ο οποίος όμως δεν λησμόνησε ποτέ τον άγιο του.

Τρείς αιώνες αργότερα, το έτος 1879, ακούγεται για πρώτη φορά επίσημα η ιδέα για την ανέγερση Ναού, από τον καθηγητή της Θεολογικής Σχολής Βελιγραδίου Νικόλαο Ρούζιτσιτς, μετέπειτα Επίσκοπο Νύσσης Νικάνωρα (1898-1911), σε ομιλία του στη Θεολογική Σχολή αφιερωμένη στον Άγιο Σάββα. (2) Την επόμενη κιόλας ημέρα σχηματίστηκε Επιτροπή, η οποία είχε ως καθήκον να εξετάσει το θέμα και να το προετοιμάσει καλύτερα. Στην πράξη όμως ήταν δύσκολο να πραγματοποιηθεί αυτή η ιδέα, διότι η Σερβία βρισκόταν στην προσπάθεια απελευθέρωσης από τον Οθωμανικό ζυγό.

Δεκαπέντε (15) έτη αργότερα, το έτος 1894, σχηματίστηκε ο πρώτος "Σύνδεσμος για την ανέγερση του Ναού του Αγίου Σάββα", με ημερομηνία ίδρυσης την 27^η Ιανουαρίου του 1895, ημέρα της εορτής του Αγίου Σάββα. (3) Πρόθεση του "Συνδέσμου" ήταν να κτισθεί ένας μεγαλοπρεπής Ναός από τους καλύτερους Αρχιτέκτονες. Για τις καθημερινές ανάγκες κτίστηκε μέσα σε δώδεκα (12) ημέρες μία μικρή προσωρινή Εκκλησία, διαστάσεων 12 επί 5,30 μέτρων. Η μικρή αυτή Εκκλησία εγκαινιάστηκε στις 27 Απριλίου 1895. Πρόεδρος του "Συνδέσμου" ήταν ? Μητροπολίτης Βελιγραδίου Μιχαήλ (1859-1898), αντιπρόεδρος ο Στρατηγός Σάββας Γκρούιτς και μέλη πολλοί επιφανείς πολίτες του Βελιγραδίου. Σημειωτέον, όμως, ότι κατά την περίοδο αυτή οι Σέρβοι είχαν εντείνει τον απελευθερωτικό αγώνα τους κατά των Οθωμανών, με αποτέλεσμα όλα τα σχέδια, που σχετίζονταν με την ανοικοδόμηση του Ναού να περιέλθουν και πάλι σε μία στασιμότητα και μόλις, το έτος 1927, να κηρυχθεί διαγωνισμός για το αρχιτεκτονικό σχέδιο του Ναού.

Από το διαγωνισμό, τα μέλη της επιτροπής εξέλεξαν ως την καλύτερη λύση το σχέδιο του αρχιτέκτονα καθηγητή Μπόγκνταν Νεστόροβιτς, με την παρατήρηση να προσδοκούν στο σχέδιο ότι ορισμένα στοιχεία από το σχέδιο του αρχιτέκτονα καθηγητή Αλεξάνταρ Ντερόκο. Τα έργα

Γεώργιος Νεκτάριος Λόης, Ph.D

**Καθ (ΣΕΠ) Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου
Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών
Τακτικό Μέλος Ι.Ε.Θ.Π. "Καριπείου Μελάθρου"
<http://loisgeorgios.wix.com/official>**

Ξεκίνησαν το 1935 και στις 10 Μαΐου του 1939 έγινε ο αγιασμός και τα επίσημα εγκαίνια. Όμως, μετά τον βομβαρδισμό του Βελιγραδίου, στις 6 Απριλίου του 1941, και την είσοδο της τότε Γιουγκοσλαβίας στον πόλεμο, όλα τα έργα σταμάτησαν. Οι δυνάμεις κατοχής με το που κατέλαβαν το Βελιγράδι κατέστρεψαν μέρος του Ναού και χρησιμοποίησαν το εσωτερικό του οικοδομήματος ως γκαράζ. Δυστυχώς όμως,

όπως θα διαπιστώσουμε και στην συνέχεια της εργασίας, ως γκαράζ και αποθήκη (4) χρησιμοποιήθηκε και για τα επόμενα σαράντα (40) έτη, μετά τη λήξη του πολέμου, από τις τότε κομμουνιστικές αρχές της Γιουγκοσλαβίας.

Μετά την απελευθέρωση της χώρας, τόσο ο σερβικός λαός όσο και η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία είχαν να αντιμετωπίσουν πολυάριθμα προβλήματα. Οι νέες αρχές της χώρας ασχολούνταν με τον νέο τρόπο συγκρότησης του κράτους, την αντιμετώπιση των προβλημάτων που άφησε ο πόλεμος και δεν έδειχναν κανένα ενδιαφέρον όχι μόνον για τη συνέχιση των εργασιών του Ναού, αλλά ούτε και για την ίδια την Εκκλησία. Μάλιστα τα πρώτα έτη το νέο καθεστώς διεξήγαγε και έναν συστηματικό πόλεμο εναντίον της, με απώτερο σκοπό τον κατακερματισμό της. Η Εκκλησία την περίοδο 1950-1958 εγκαίνιασε την πολιτική των συμβιβασμών, με σκοπό να περισώσει το μέγιστο της υπάρξεώς της και το κράτος αναγκάστηκε από τη νέα διεθνή πολιτική πραγματικότητα, να εφαρμόσει και μεν την πολιτική των πιέσεων, αλλά συγχρόνως και της ανοχής. (5) Όμως για το ζήτημα της συνέχισης των εργασιών ανέγερσης του Ναού του Αγίου Σάββα, έως και το έτος 1958, δεν υπάρχει καμία επίσημη συζήτηση.

Ο Πατριάρχης Γερμανός (1958-1990) (6) ήταν αυτός, που εγκαίνιασε με τις αρχές της χώρας την συζήτηση της συνέχισης των εργασιών ανέγερσης του Ναού του Αγίου Σάββα. Από τα πρώτα κιόλας έτη της πατριαρχίας του έκανε διάφορες επισκέψεις, είχε συνομιλίες με επίσημους παράγοντες της χώρας και έστειλε επιστολές στις οποίες αιτιολογούσε την ανάγκη ανέγερσης ενός μεγαλοπρεπούς Ναού αφιερωμένου στον Άγιο Σάββα. Παρακαλούσε δε τις αρχές, να πράξουν το παν, για να γίνει η επιθυμία του σερβικού λαού πραγματικότητα. Τα πρώτα έτη, δύσκολα έπαιρνε απάντηση στις επιστολές και στα αιτήματα. Οι κρατικές αρχές αδιαφορούσαν. Ο ίδιος χρησιμοποίησε ήπια γλώσσα και προσπαθούσε με ιστορικές αναφορές να πείσει τις αρχές του κράτους, ότι κακώς μετά τον πόλεμο δημιουργήθηκε η περιουσία του "Συνδέσμου", διότι επρόκειτο για περιουσία του Ναού και παρακαλούσε να καταργηθεί αυτό το διάταγμα, έτσι ώστε να μπορέσουν να συνεχιστούν οι εργασίες. (7)

Όσο περνούσε ο καιρός αντί τα πράγματα να βελτιώνονται έδειχναν ότι αρχίζουν να παίρνουν μία άλλη μορφή, χειρότερη. Στις 11 Ιουνίου του 1963, στην ημερήσια εφημερίδα Vecernje Novosti, του Βελιγραδίου, δημοσιεύθηκε ένα άρθρο το οποίο ανέφερε ότι οι κρατικές αρχές έχουν την πρόθεση να μετατρέψουν, προς όφελος του λαού, το εσωτερικό του Ναού σε θεινή σκηνή χωρητικότητας 700^{ων} θέσεων και το χειμώνα ο χώρος να λειτουργεί ως αίθουσα πατινάζ. (8)

**Πραγματοποιήθηκε στην Πάτρα
Πανελλήνιο Συνέδριο - Εργαστήριο
Αρχιτεκτονικής CITYLAB • 2015,
με θέμα: «Αρχιτεκτονική και Πίστη»**

Ενοχλημένη με το δημοσίευμα και τα νέα σχέδια της κυβέρνησης, η Σύνοδος της Ιεραρχίας, στη συνεδρίαση της 18^{ης} Ιουνίου του 1963, αποφάσισε να σκληρύνει τη στάση της και να προειδοποιήσει τα μέλη της Ομοσπονδιακής Επιτροπής Θρησκευτικών Θεμάτων ότι κάτι τέτοιο θα αποτελούσε μεγάλη προσβολή για την Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία και βαρύπληγμα εις βάρος της θρησκευτικής αυτοσυνειδησίας των Σέρβων. Επίσης τόνισαν ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να προκαλέσει αρνητικά σχόλια όχι μόνο στο εσωτερικό αλλά και στο εξωτερικό, με άκρως αρνητικές συνέπειες για τις σχέσεις της χώρας. Μαζί με τις δριμύτατες καταγγελίες εναντίον του σχεδίου, στην ίδια ανακοίνωση της Ιεράς Συνόδου, αναφέρεται ότι θα συνεχιστεί ο αγώνας για την επαναφορά της περιουσίας στον Ναό, καθώς και για τη συνέχιση των εργασιών αποπεράτωσής του. (9)

Στις 29 Οκτωβρίου του 1965, ο Πατριάρχης Γερμανός σε συνάντηση, την οποία είχε με τον πρόεδρο της Επιτροπής Θρησκευτικών Θεμάτων, Νεμάνια Μάρκοβιτς, τόνισε ότι για τους Σέρβους η συνέχιση των εργασιών ανέγερσης του Ναού είναι υψίστης σημασίας και προειδοποίησε ότι η περαιτέρω εμμονή των εκπροσώπων του κράτους να μην επιτρέπουν την συνέχιση των έργων, «θα μπορούσε ίσως να ερμηνευθεί ως εμπόδιο προς την Εκκλησία και να επέλθει επιδείνωση των σχέσεων» (10). Ο Μάρκοβιτς απάντησε λέγοντας ότι και ο ίδιος επιθυμεί την αίσια έκβαση του ζητήματος και υποσχέθηκε ότι σύντομα θα ενημέρωνε τον Πατριάρχη γι' αυτό. Αυτή ήταν η πρώτη φορά που η πολιτεία δεν ήταν απόλυτα αρνητική, αφήνοντας μια χαραμάδα αισιοδοξίας. Δυστυχώς όμως, όπως ήταν αναμενόμενο όλα παρέμειναν στα λόγια.

Τα πράγματα άρχισαν να παίρνουν μίαν άλλη τροπή μετά την συνάντηση, της 28^{ης} Απριλίου 1966, της Ιεράς Συνόδου με εκπροσώπους των κρατικών αρχών. Τότε λοιπόν ελέγχθη ότι η Κυβέρνηση της Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Σερβίας συζήτησε το θέμα που αφορά στη συνέχιση των εργασιών και μετά από λεπτομερές εξέταση και αμοιβαίες διαβουλεύσεις, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δε συντρέχουν όλες οι συνθήκες για τη συνέχιση των έργων, καθώς και ότι δεν είναι η πιο κατάλληλη στιγμή για αυτό. «? κατάσταση στη χώρα εξακολουθεί και περαιτέρω να είναι σοβαρή, σημειώνεται αύξηση των εθνικιστικών και σοβινιστικών τάσεων και η συνέχιση της ανοικοδόμησης του Ναού, σε τόσο μεγάλη έκταση και σε τόσο μεγάλο μέγεθος, θα μπορούσε να έχει και αρνητικές συνέπειες... η Κυβέρνηση της Σερβίας είναι πρόθυμη να παράσχει χρηματική βοήθεια στην Εκκλησία, με σκοπό να προβεί αυτή σε έργα ανακαίνισης άλλων εκκλησιών...» (11) Όσο για το Ναό του Αγίου Σάββα, πρότειναν να τοποθετηθεί μία στέγη πάνω στο ημιτελές οικοδόμημα του Ναού και να μετατραπεί σε κάποιο Εκκλησιαστικό μουσείο ή Γκαλερί με τοιχογραφίες και εικόνες, στις οποίες θα παρουσιάζεται η ζωή του Αγίου Σάββα. (12)

Τρείς εβδομάδες αργότερα, η Σύνοδος της Ιεραρχίας, με επίσημη επιστολή εκφράζει την βαθύτατη λύπη της, που το οικοδόμημα του Ναού και ο περίβολος χώρος δεν παραδόθηκε ακόμα στην Εκκλησία και συνεχίζει λέγοντας ότι κάποια τυχόν μετατροπή του οικοδομήματος του Ναού σε μουσείο ή γκαλερί θα ήταν άκρως αποτυχημένη λύση, και θα προκαλούσε μεγάλη αγανάκτηση και δυσανεξία ανάμεσα στο λαό. (13) Παρακάλεσε δε την Κυβέρνηση να παραιτηθεί απ' αυτήν την ιδέα και να συμβάλει καθοριστικά, ώστε να τεθεί τέρμα στην περαιτέρω βεβήλωση του ημιτελούς Ναού.

Η ιδέα μετατροπής του Ναού σε μουσείο συνέχισε να υπάρχει από την πλευρά της πολιτείας. Απόδειξη γι' αυτό οι συνομιλίες του Πατριάρχη Γερμανού με τον Πρόεδρο της Βουλής της Σερβίας, Ντράγκοσλαβ Μάρκοβιτς, στις 30 Σεπτεμβρίου 1971. Εδώ επανεπιβεβαιώθηκε η

άποψη των κρατικών αρχών που έλεγε ότι «το οικοδόμημα του Ναού θα μπορούσε, ίσως, να περάσει και πάλι στα χέρια της Εκκλησίας, μόνο σε περίπτωση που ο Ναός μετατραπεί σε Μουσείο της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας». (14) Όλα αυτά γίνονταν από την πλευρά της πολιτείας με σκοπό να κερδίζει χρόνο και να δείχνει στους εκπροσώπους της Σερβικής Εκκλησίας ότι την απασχολεί το θέμα του Ναού.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Ο χρόνος συνέχισε να κυλά χωρίς να αλλάζει τίποτε. Στις 22 Μαρτίου του 1973, ο Μιλένκο Μπόγιανιτς, πρόεδρος της Κυβέρνησης της Σερβίας πρότεινε την μετατροπή του Ναού σε Οίκο (Εστία) του Αγίου Σάββα, όπου θα φιλοξενηθεί ένα Εκκλησιαστικό μουσείο και τη Βιβλιοθήκη της Σερβικής Εκκλησίας.(15) Ο Πατριάρχης αυτήν την φορά έκανε μία διπλωματική κίνηση λέγοντας ότι θα μπορούσε η Σερβική Εκκλησία να αποδεχθεί αυτήν την πρόταση, αλλά ως προσωρινή λύση. Κατά τα επόμενα έτη, ο Πατριάρχης Γερμανός εξακολούθησε να έχει επαφές και συνομιλίες με διάφορους πολιτικούς της χώρας, χωρίς, όμως, κανένα αποτέλεσμα. Οι αρχές του Κράτους παρέμεναν αμετακίνητες στη θέση τους ότι το οικοδόμημα του Ναού πρέπει να μετατραπεί ή σε Οίκο του Αγίου Σάββα, με μουσείο και βιβλιοθήκη, ή σε κάποια Γκαλερί.

Είχαν ήδη περάσει τέσσερις δεκαετίες προσπαθειών και η απογοήτευση ήταν έκδηλη στους κόλπους της Σερβικής Εκκλησίας. Όμως τις προσπάθειες για την συνέχιση των εργασιών ανέγερσης του Ναού του Αγίου Σάββα υποστήριξε, σκόπιμα ή τυχαία η κρατική Τηλεόραση Βελιγραδίου, με εκπομπή η οποία ήταν αφιερωμένη στην Τσομππούρα, περιοχή του Βελιγραδίου και η οποία μεταδόθηκε, στις 14 Νοεμβρίου 1981. Ο δημοσιογράφος είχε συνομιλίες με κατοίκους της περιοχής για διάφορα πολεοδομικά ζητήματα και μεταξύ άλλων, συνομίλησε και με τον βοηθό Επίσκοπο Δανιήλ, για το ζήτημα του Ναού του Αγίου Σάββα. Ο Επίσκοπος Δανιήλ αναφέρθηκε εκτενώς στο ζήτημα και επιμεριστατωμένα. Τελειώνοντας δε είπε: "...όταν, ο Ναός περατωθεί, θα είναι ο μεγαλύτερος των Βαλκανίων... Την ανέγερση διέκοψε ο πόλεμος, το 1941. Όσο για την σημερινή κατάσταση, δεν πρόκειται για τείχη θρήνου, αλλά για τείχη ελπίδας. Χωρίς την αποπεράτωση αυτού του Ναού, η πόλη του Βελιγραδίου δεν θα είναι πλήρης, πάντα κάτι θα λείπει".(16)

Μετά από αυτήν την εκπομπή το κλήμα άρχισε να αντιστρέφεται. Αποδείχθηκε ότι οι επόμενες αποτυχημένες συνομιλίες του Πατριάρχη Γερμανού με διάφορους κρατικούς παράγοντες ήταν ο προθάλαμος της δοθείσας άδειας ανέγερσης. Συνολικά πέρασαν σαράντα (40) έτη προσπαθειών, έως τις 19 Ιουνίου του 1984, όταν ο Ντούσαν Τσκρέμπιτς, νέος πρόεδρος της Σερβίας, ανακοινώνει σε προσωπική συνάντηση που είχε με τον Πατριάρχη Γερμανό «ότι τα έργα των εργασιών ανέγερσης θα συνεχιστούν σύντομα».(17) Επτά ημέρες αργότερα, στις 26 Ιουνίου 1984, οι εκπρόσωποι της Κοινότητας Βράτσαρ, του Δήμου Βελιγραδίου, έλαβαν την απόφαση να χορηγήσουν την πολυπόθητη άδεια, για την συνέχιση των εργασιών ανοικοδόμησης του Ναού του Αγίου Σάββα, καθώς επίσης και να δώσουν πίσω στη διάθεση της Εκκλησίας το οικοδόμημα του Ναού και τον προαύλιο χώρο.(18)

Η απόφαση αυτή, εσήμανε ταυτόχρονα και το τέλος της талаπωρίας του ίδιου του Πατριάρχη Γερμανού, ο οποίος έκανε συνολικά ογδόντα οκτώ (88) επισκέψεις και είχε ισάριθμες συνομιλίες με διάφορους πολιτικούς παράγοντες της χώρας, αρχίζοντας από τούς εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης τούς εκπροσώπους και δημάρχους του δήμου Βελιγραδίου, βουλευτές μέχρι και τούς προέδρους της Κυβέρνησης της Σερβίας και τούς κορυφαίους πολιτικούς και κομματικούς παράγοντες της Γιουγκοσλαβικής Ομοσπονδίας.

Το όνειρο να αποκτήσει το Βελιγράδι, με την βοήθεια των αρχιτεκτόνων, έναν Ναό αντάξιο του ονόματος του Αγίου Σάββα έπαιρνε σάρκα.(19) Έτσι, όταν κόπασε η χαρά και ο ενθουσιασμός των πρώτων ημερών, ο Πατριάρχης ξεκίνησε μία σειρά από συναντήσεις με τούς στενούς συνεργάτες του και με τούς εκπροσώπους του δήμου Βελιγραδίου. Σκοπός ήταν? προετοιμασία των έργων. Ομάδα αρχιτεκτόνων, με επικεφαλής τον Μπράνκο Πέσιτς,(20) άρχισε να ασχολείται με την επεξεργασία του αρχιτεκτονικού σχεδίου, πού είχε η Σερβική Εκκλησία, από τον αρχιτέκτονα Αλεξάνταρ Ντερόκο και το φύλαγε από την εποχή του Β' Παγκοσμίου πολέμου. Φαίνεται ότι τα άλλα σχέδια και μελέτες χάθηκαν κατά την περίοδο που είχε μεσολαβήσει.

Στην προσπάθεια για την έναρξη των εργασιών, η Σερβική Εκκλησία εξέδωσε Προκήρυξη, υπέρ της παροχής βοήθειας για την συνέχιση των έργων απασπέρατωσης του Ναού.(21) Στην κινητοποίηση συγκέντρωσης χρημάτων μέσω διαφόρων εράνων ανταποκρίθηκαν όλοι οι αρχιερείς και πλήθος κληρικοί της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, αλλά και ο απλός πιστός λαός, τόσο εντός της Γιουγκοσλαβίας όσο και στο εξωτερικό, στην Διασπορά, Αμερική – Καναδά – Ευρώπη – Αυστραλία. Πολυάριθμοι ήταν οι πλούσιοι Σέρβοι οι οποίοι έδωσαν μεγάλα χρηματικά ποσά, επιθυμώντας να συμβάλουν όσο το δυνατόν περισσότερο στο μεγάλο έργο. Επίσης έγιναν διάφορες συναυλίες, τυπώθηκαν βιβλία καθώς και ταχυδρομικές κάρτες.

Θέλοντας να δώσει επίσημο τόνο στην πολυπόθητη έναρξη των εργασιών η Σύνοδος της Ιεραρχίας, στην συνεδρίαση της 10^{ης} Μαΐου του 1985, αποφάσισε να τελεσθεί δύο ημέρες αργότερα, Κυριακή 12 Μαΐου, Συνοδική Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στο χώρο του οικοδομήματος του Ναού. Με την επίσημη αυτή τελετή επρόκειτο να επισημανθεί η 390^η επέτειος της καύσης των ιερών λειψάνων του Αγίου Σάββα και η 50^η επέτειος από τα πρώτα έργα ανέγερσης του Ναού, την συνέχιση των οποίων ο σερβικός λαός περίμενε πολλά έτη.(22) Και πράγματι,

στις 12 Μαΐου του 1985 το οικοδόμημα του Ναού άρχισε να ξαναζωντανεύει. Από τις πρώτες πρωινές ώρες γύρω από το Ναό συγκεντρώθηκε πλήθος κόσμου. Το εσωτερικό του Ναού ήταν ασφυκτικά γεμάτο και περίπου εκατό χιλιάδες πιστοί γέμισαν τον περίβολο χώρο. Για τους Σέρβους η συνέχιση των εργασιών ανέγερσης και η αρχιτεκτονική αυτού ήταν υψίστης σημασίας. Ο Ναός έπρεπε να είναι αντάξιος της πίστης τους και του Αγίου Σάββα.

Μετά την τελετή το λόγο πήρε ο τότε Πατριάρχης Σερβίας Γερμανός, ο οποίος μεταξύ άλλων είπε: "...Η σημερινή ημέρα, αποτελεί σταθμό στην ιστορία της Σερβικής Εκκλησίας... Χάρη στο πνεύμα του Αγίου Σάββα... οι πρόγονοί μας ήταν σε θέση να διαφυλάξουν την εθνική τους ταυτότητα, την πίστη, την γλώσσα, τα ήθη και τα έθιμα, μα πάνω απ' όλα τη χριστιανική μας υπόσταση. Αυτό ήταν πού έδωσε στο σερβικό λαό τη δύναμη και την αυτοπεποίθηση να αρχίσει την ανέγερση αυτού εδώ του μεγαλοπρεπούς Ναού, ο οποίος θα αποτελεί αστείρευτη πηγή χριστιανικής αγάπης, ομόνοιας και ειρήνης, αδελφοσύνης και όλων όσων ορίζουν οι ευαγγελικές αρετές...

Εμείς συνεχίζουμε, με τη βοήθεια του Θεού, και προχωράμε από το σημείο εκείνο, στο οποίο οι πρόγονοί μας σταμάτησαν εξαιτίας του πολέμου. Σήμερα ενημερώνουμε, όλους τους Ορθόδοξους Σέρβους, όπου και να ευρίσκονται αυτοί, απανταχού της γης, για τη χαρμόσυνη είδηση και τούς καλούμε να βοηθήσουν, ώστε το Θείο αυτό έργο να αποπερατωθεί, όσο το δυνατόν συντομότερα...."(23)

Μετά από σαράντα (40) περίπου έτη προσπαθειών η τέλεση της πρώτης επίσημης μεταπολεμικής Θείας Λειτουργίας και η τελετή η οποία ακολούθησε, ήταν κάτι το ανεπανάληπτο για την Σερβική Εκκλησία. Μεταδόθηκε από την τηλεόραση, για αυτήν έγραψε σχεδόν όλος ο ημερήσιος Τύπος της χώρας, ενώ ειδήσεις για το ίδιο θέμα μετέδωσαν και πολυάριθμα ξένα ειδησεογραφικά πρακτορεία.

Στη συνεδρίαση της Ιεράς Συνόδου, της 15^{ης} Μαΐου 1985, αποφασίστηκε, να αποτελεί η Διάρκης Ιερά Σύνοδος το κεντρικό σώμα το οποίο θα έχει τη φροντίδα για την αποπεράτωση του

Ναού,(24) με την παρατήρηση ότι στο σώμα αυτό θα μπουν και οι εκπρόσωποι κάθε επαρχίας, τούς οποίους θα εκλέξει ο αρμόδιος τοπικός αρχιερέας. Την οικονομική διαχείριση και επιτήρηση για την ομαλή εξέλιξη των εργασιών θα έχει η Διάρκης Ιερά Σύνοδος, ως εκτελεστικό όργανο της Συνόδου της Ιεραρχίας και τα μέλη της Διάρκους Ιεράς Συνόδου θα υποβάλλουν, κάθε έτος, έκθεση προς την Σύνοδο της Ιεραρχίας για την εξέλιξη των έργων ανοικοδόμησης.(25) Επίσης στη συνεδρίαση της 30^{ης} Μαΐου, η Ιερά Σύνοδος εξέλεξε και την επιτροπή ανεγέρσεως.(26) Στην επιτροπή αυτή ήταν και τρεις σπουδαίοι αρχιτέκτονες, ο Μπόρκο Σάβιτς, ο Σλόμπονταν Νενάντοβιτς και ο Ντόμπροσλαβ Πάβλοβιτς,

Στο μεταξύ, προκηρύχθηκε και ο διαγωνισμός για την ανέγερση του Ναού, στον οποίο έλαβαν μέρος σχεδόν όλες οι πιο γνωστές κατασκευαστικές εταιρίες της χώρας, από τις οποίες εξελέγη η εταιρία Trudbenik, του Βελιγραδίου.(27) Την σύμβαση υπέγραψε ο Πατριάρχης Γερμανός, στις 28 Δεκεμβρίου του 1985,(28) ενώ τα έργα ανέγερσης του Ναού συνεχίσθηκαν την άνοιξη του επόμενου έτους. Ο Ναός προσελάμβανε σιγά-σιγά την τελική του όψη, προς μεγάλη τρέψη του σερβικού λαού. Δεν υπάρχει πλέον επισκέπτης, φιλοξενούμενος στο Βελιγράδι, είτε είναι αρχιερέας, πρόεδρος κράτους, πρεσβευτής, διπλωμάτης ή απλός πιστός που να μην πιάει να δει τον Ναό από κοντά. Έχει χαρακτηριστεί ως θαύμα της αρχιτεκτονικής. Οι Σέρβοι ήθελαν έναν ναό αντάξιο της πίστεώς τους και της αγάπης τους προς τον Άγιο Σάββα και γι' αυτό φρόντισαν οι αρχιτέκτονες του Ναού. Σήμερα ο επιβλητικός και μεγαλοπρεπής Ναός του Αγίου Σάββα, δεσπόζει σ' ολόκληρη την πόλη του Βελιγραδίου.

Το μήκος του Ναού από Ανατολικά προς Δυτικά είναι 91 μέτρα, και από Βορρά προς Νότο 81. Ο Ναός έχει τέσσερα επίπεδα και κάτω από αυτόν υπάρχει κρύπτη. Από την επιφάνεια του Ναού, σε ύψος 13^{ων} μέτρων βρίσκονται δύο πλαϊνές στοές για τη χορωδία και σε ύψος 45 μέτρων υπάρχει άλλη μία κυκλική στοά, κάτω από το θόλο. Οι τρείς στοές έχουν συνολική έκταση 1.444 τετραγωνικά μέτρα και είναι χωρητική όγκτα 700 μελών της χορωδίας η κάθε μία. Από το κέντρο του Ναού έως το θόλο το ύψος είναι 65 μέτρα. Η έκταση του θόλου είναι 34 μέτρα, και το εμβαδόν του 700^{ων} τετραγωνικών. Συνολικά ο Ναός έχει 13 θόλους. 5 ημιθόλους και πέντε μικρούς θόλους πίσω από το ιερό. Ο κεντρικός θόλος έχει βάρος 4050 τόνους και είναι καλυμμένος από φύλλα χαλκού, όπως άλλωστε και όλοι οι άλλοι οι θόλοι. Στον κεντρικό θόλο και στους μικρότερους υπάρχουν συνολικά 18 επίχρυστοι σταυροί. Ο Σταυρός που βρίσκεται στον κεντρικό θόλο δεσπόζει σε ολόκληρο το Βελιγράδι. Είναι επίχρυσος, βάρους 4^{ων} τόνων και ύψους 12 μέτρων.

Το συνολικό εμβαδόν του Ναού είναι 8500 τετραγωνικά μέτρα. Στον κυρίως Ναό μπορεί να παρεμφεθούν έως 12.000 πιστοί. Ο Ναός έχει τέσσερα καμπαναριά και σχήμα σταυροειδές, κτισμένος με βυζαντινή τεχνολογία. Στα καμπαναριά υπάρχουν συνολικά 49 καμπάνες. Η μεγαλύτερη καμπάνα έχει βάρος 6128 κιλά και η μικρότερη 11 κιλά. Συνολικά όλες μαζί ζυγίζουν 23755 κιλά. Η μεγαλύτερη καμπάνα

έχει διάμετρο 204 εκατοστά και η μικρότερη έχει διάμετρο 20 εκατοστά. Η κύρια πόρτα του ναού είναι δίφυλλη από βελανιδιά. Έχει διαστάσεις 3,90 επί 6,10 μέτρα και βάρος 3,5 τόνους. Στις δύο πλευρές του Ναού υπάρχουν δύο μικρότερες πόρτες διαστάσεων 3,10 μέτρα επί 4,55 μέτρα. Το υπόγειο του Ναού βρίσκεται σε βάθος 7 μέτρων και εκεί υπάρχει μία κρύπτη και διάφοροι άλλοι βοηθητικοί χώροι συνολικής έκτασης 1800 τετραγωνικών μέτρων. Από εξωτερικά ο Ναός είναι μεγαλοπρεπέστατος με καταπληκτικές αναλογίες, επενδυμένος με λευκό μάρμαρο και το ύψος από κοινού με τον σταυρό είναι ογδόντα (80) μέτρα. Σήμερα η εκκλησία είναι έτοιμη εξωτερικά, ωστόσο υπάρχουν ακόμα πολλά να γίνουν στο εσωτερικό.

Παραπομπές

1. Σχετικά με τον Άγιο Σάββα, βλ. **Γεώρ. Νεκ. Λόης**, Οι προκαθήμενοι της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας. Από τον Άγιο Σάββα Νεμάνια (1219) μέχρι σήμερα, Θεσσαλονίκη 2008, σσ. 35-41 & **St. Stanojević**, Sveti Sava, Beograd 1935. **Αθ. Αγγελόπουλου**, «Σάββας Α' Νεμάνια», ΘΗΕ 10, Αθήνα 1967. στ. 1096-1099.
2. **Milan Janković**, Patrijarh German – u životu i borbi za spomen – hram, Beograd 2001, σ. 49
3. **Γεώρ. Νεκ. Λόης**, Ο Πατριάρχης των Σέρβων Γερμανός Βίος-Δράση (1958-1990), Θεσσαλονίκη 2007, σσ. 81-82
4. **Αρχείο Ιεράς Συνόδου Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας (ΑΙΣ SPC)**, Sin.br 758/ zap. 104, 6 Μαρτίου 1962
5. Την 27 Μαΐου 1953, με την αναθεώρηση του Συντάγματος του 1946 έχουμε και την προσθήκη του νόμου 7 για τη θέση των Θρησκευτικών Κοινοτήτων στην Γιουγκοσλαβία. Ο νόμος αυτός περιελάμβανε 24 άρθρα, (γενικές διατάξεις 12 άρθρα, για την τέλεση των ιεροτελεστιών 5 άρθρα, για τη λειτουργία των Εκκλησιαστικών Σχολών 3 άρθρα και οι τελικές διατάξεις 4 άρθρα), τα οποία μπορεί ο ενδιαφερόμενος να βρει στο βιβλίο του καθ. **Αθ. Αγγελόπουλου**, Ο κόσμος της ορθοδοξίας, η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία στο παρελθόν και στο παρόν, Θεσσαλονίκη 1984, 77-82
6. Σχετικά με τον Πατριάρχη Γερμανό, βλ: **Γεώρ. Νεκ. Λόης**, Ο Πατριάρχης των Σέρβων Γερμανός Βίος-Δράση (1958-1990), Θεσσαλονίκη 2007
7. Πατριάρχης Γερμανός: "Έχοντας υπ' όψιν το γεγονός, ότι εδώ και πολλά έτη ο εσωτερικός χώρος του Ναού, ο οποίος εγκαταστάθηκε επίσημα πριν από τον πόλεμο, χρησιμοποιείται ως γκαράζ και αποθήκη, θεωρούμε ότι έφτασε πια ο καιρός να λυθεί αυτό το ζήτημα. Γι' αυτό, έχουμε την τιμή να παρακαλέσουμε τα μέλη της Επιτροπής Θρησκευτικών θεμάτων και την Γιουγκοσλαβική Κυβέρνηση, να πράξουν το πάν ώστε να περάσει και πάλι το οικοδόμημα και ο προαύλιος χώρος του Ναού στη διάθεση της Εκκλησίας μας, έτσι ώστε να μπορέσουν να αρχίσουν τα έργα αποπεράτωσης του". **ΑΙΣ SPC**, Sin.br 758/ zap. 104, 6 Μαρτίου 1962
8. **Vešernje Novosti**, Beograd, 11 Ιουνίου 1963.
9. **M. Janković**, ο. αν., σ. 69.
10. **Γεώρ. Νεκ. Λόης**, Ο Πατριάρχης των Σέρβων Γερμανός, ο. αν., σ. 85
11. **Γεώρ. Νεκ. Λόης**, Ο Πατριάρχης των Σέρβων Γερμανός, ο. αν., σ. 87
12. **M. Janković**, ο. αν., σσ. 72-73.
13. **ΑΙΣ SPC**, AS.br. 30/74, 23 Μαΐου 1966
14. **Γεώρ. Νεκ. Λόης**, Ο Πατριάρχης των Σέρβων Γερμανός, ο. αν., σ. 93
15. **M. Janković**, ο. αν., σ. 83.
16. **Pravoslavlje**, Beograd, 15 Μαρτίου 1982.
17. **M. Janković**, ο. αν., σσ. 98-99.
18. **Pravoslavlje**, Zapošeti Hram Svetog Save na Vračaru theka svoje dovrženje, Beograd, 15 Νοεμβρίου 1984.
19. **B. Pejić**, Spomen hram Sv. Save na Vračaru, Beograd 1988 & **Miodrag Janković**, Hram Svetog Save u Beogradu, Beograd 2007
20. Ο αρχιτέκτονας Μπράνκο Πέσιτς είπε ότι για την συνέχιση των εργασιών ανέγερσης του Ναού, έπρεπε να εκπληρωθούν οι εξής όροι:
 1. Να καταρτισθεί, βάσει του παλιού, ένα νέο σχέδιο ανοικοδόμησης, πού θα ανταποκρίνεται στις νέες συνθήκες της εποχής.
 2. Να ζητηθεί να περάσει, επίσημα, και πάλι στη διάθεση της Εκκλησίας το οικοδόμημα του Ναού, η μικρή Εκκλησία δίπλα του και ο προαύλιος χώρος πού είχε δημιουργηθεί, μετά τον πόλεμο.
 3. Να ξεκινήσουν τα προκαταρκτικά έργα πάνω στο ίδιο οικοδόμημα, με εξέταση όλων των έργων πού έγιναν πριν τον πόλεμο.
 4. Να ζητηθεί από τις αρχές της Πόλεως να τακτοποιηθούν όλες οι πολεοδομικές εκκρεμότητες.
 5. Να προετοιμαστεί το Καταστατικό για τη συνέχιση των έργων.
 6. Να καταρτισθεί το κυρίως σχέδιο του Ναού, το οποίο πρέπει να έχει όλες τις απαραίτητες άδειες για την ανέγερση.
 7. Να αρχίσουν, και επίσημα, τα έργα αποπεράτωσης του Ναού μετά από τελετή αγιασμού του χώρου του Ναού, αφιερωμένη στον Άγιο Σάββα. **Γεώρ. Νεκ. Λόης**, Ο Πατριάρχης των Σέρβων Γερμανός, ο. αν., σ. 102-103
21. **ΑΙΣ SPC**: Zapisnik, Sin. 1 Φεβρουαρίου 1985.
22. **M. Janković**, ο. αν., σ. 108.
23. **M. Janković**, ο. αν., σ. 117.
24. **ΑΙΣ SPC**: Zapisnik, Sin. 1 Φεβρουαρίου 1985.
25. **ΑΙΣ SPC**: Sin.br. 1154/ zap. 409, 15 Μαΐου 1985.
26. **ΑΙΣ SPC**: AS.br. zap. 83, 30 Μαΐου 1985. Πρόεδρος της επιτροπής ανεγέρσεως ήταν ο ίδιος ο Πατριάρχης, Α' αντιπρόεδρος ο Επίσκοπος Ζίτσης Στέφανος, Β' αντιπρόεδρος ο Μίροσλαβ Σάπιν (πρόεδρος της Σερβικής Ορθ. Εκκλησιαστικής κοινότητας της Βιέννης), γενικός ταμίας ο διάκονος Ράντομιρ Πόποβιτς με βοηθό το διάκονο Γκμίτρα Νόβτσιτς, γραμματέας ο πρωτοπρεσβύτερος Μίλαν Γιάκοβιτς και μέλη της επιτροπής ο αρχιμανδρίτης Ιουλιανός (της μονής Στουντέντσας), οι ακαδημαϊκοί καθηγητές Τζόρτζε Λαζάρεβιτς και Ντέιαν Μεντάκοβιτς, ο μουσικολόγος Δημήτριε Στεφάνοβιτς, ο ζωγράφος Μλάντεν Σιμπιρόβιτς, ο νομικός Τόντορ Καλουτζέροβιτς και ο γιατρός Τζόρτζε Πέσιτς.
27. **ΑΙΣ SPC**: Sin.br 2704/ zap. 910, 1985. Πρόεδρος της επιτροπής διαγωνισμού ήταν ο επίσκοπος Σουμαδίας Σάββας.
28. **M. Janković**, ο. αν., 136.

Βιβλιογραφία

- Αρχείο Ιεράς Συνόδου Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας (ΑΙΣ SPC)**
Αγγελόπουλου Αθ., Ο κόσμος της ορθοδοξίας, η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία στο παρελθόν και στο παρόν, Θεσσαλονίκη 1984,
Αγγελόπουλου Αθ., Σάββας Α' Νεμάνια, ΘΗΕ 10, Αθήνα 1967. στ. 1096-1099. **Λόης Γεώρ. Νεκ.**, Οι προκαθήμενοι της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας. Από τον Άγιο Σάββα Νεμάνια (1219) μέχρι σήμερα, Θεσσαλονίκη 2008
Λόης Γεώρ. Νεκ., Ο Πατριάρχης των Σέρβων Γερμανός Βίος-Δράση (1958-1990), Θεσσαλονίκη 2007
Vešernje Novosti, Beograd, 11 Ιουνίου 1963.
Durković – Jakšić Ljubomir, "Pošetak istorije hrama Svetog Save na Vračaru", Glasnik S.P.C., 1-1-1981
Janković Milan, Patrijarh German – u životu i borbi za spomen – hram, Beograd 2001
Janković Miodrag, Hram Svetog Save u Beogradu, Beograd 2007
Pejić B., Spomen hram Sv. Save na Vračaru, Beograd 1988
Pravoslavlje, Beograd, 15 Μαρτίου 1982.
Pravoslavlje, Zapošeti Hram Svetog Save na Vračaru theka svoje dovrženje, Beograd, 15 Νοεμβρίου 1984.
Stanojević St., Sveti Sava, Beograd 1935

Ο κ. Λόης

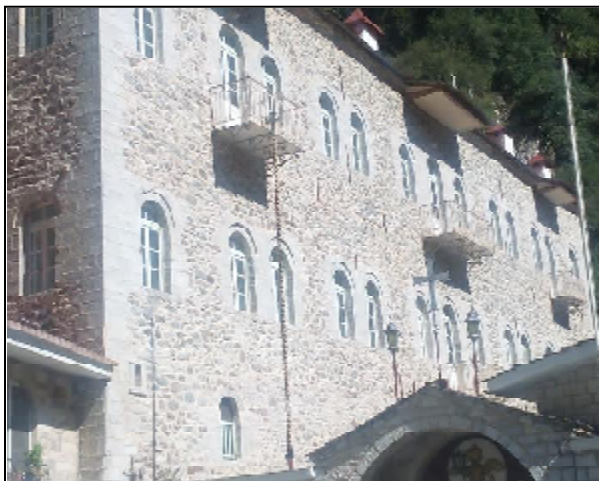

Ο κ. Τερέζης

ΕΝ ΠΑΤΡΑΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΝΩΣΕΩΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Προσκυνηματική εκδρομή στην Ιερά Μονή Προυσιώτισσας - Καρπενήσι

Το Παράρτημα της Π.Ε.Θ. Πατρών την 3η και 4η Οκτωβρίου 2015 πραγματοποίησε ένα ιδιαίτερο προσκύνημα στην **Ιερά Μονή Παναγίας της Προυσιώτισσας** και βίωσε τη χάρη της Κυρίας Θεοτόκου η οποία αποτελεί την Έφορο, την προστάτιδα και καταφυγή όλων των πιστών.

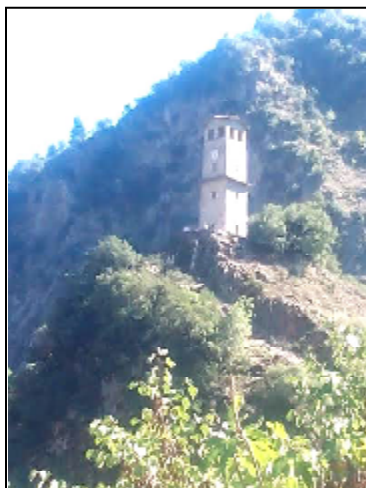
Επίσης επισκέφθηκε το Μοναστήρι του **Αγίου Κοσμά του Αιτωλού και το σπήτι του**, ένα χώρο ανάπαυσης, αφύπνισης και ευλογίας των πιστών. Το Καρπενήσι με τα γραφικά ορεινά χωριά, ιδιαίτερος το Μεγάλο Χωριό και οι Κορυσχάδες με τα πετρόχτιστα σπίτια και την παραδοσιακή αρχιτεκτονική, εντυπωσίασαν όλους μας, ιδιαιτέρως όμως το **Δημοτικό Σχολείο του 1091 στις Κορυσχάδες** όπου και στεγάζεται το Μουσείο Εθνικής Αντί-

ΤΟ ΘΕΜΑ ΕΓΡΑΨΕ: Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ κα ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΟΡΔΑ - ΚΩΤΣΑΚΗ

στασης.

Τελευταίος σταθμός της προσκυνηματικής εκδρομής η **Ιερά Μονή της Παναγίας της Δαμάστας**, όπου υπήρξε ιδιαίτερη φιλοξενία στο Αρχονταρίκι της Μονής.

Στην εκδρομή συμμετείχαν εκτός των άλλων και ο **κ. Δημήτριος Δημάκος**, Σχολικός Σύμβουλος Θεολόγων Ν. Αχαΐας, Κεφαλληνίας και Αιτωλοακαρνανίας, ο πρώην Σχολικός Σύμβουλος Θεολόγων και Συγγραφέας **κ. Σωκράτης Νίκας**, όπου έδωσαν ένα ιδιαίτερο χρώμα στην προσκυνηματική αυτή εκδρομή.

Τέλος, εύχομαι να αξιώνει ο Θεός το νέο Συμβούλιο της Π.Ε.Θ. Πατρών που θα εκλεγεί, να διατηρήσει ανάλογες διαδρομές πνευματικού και ιστορικού ενδιαφέροντος.

Νέα Σημεία Διακινήσεως του «Εκκλησιολόγου» στην Πάτρα

- * Τυπογραφείο «Κολλιόπουλου», (Ακρωτηρίου 55)
- * "ΑΘΩΣ" Εκκλησιαστικά Είδη, Γεράσιμου Μπαρζούκα, (Καραϊσκάκη 116)
- * Αγογραφικός Οίκος «Τζελάτη», (Γεροκωστοπούλου 29α)
- * Μοναστηριακή Τράπεζα" Παρασκευής Θεοδωράτου Ερμού 90 (έναντι Μεγάρου της ΕΛ.ΑΣ).
- * Οπτικά «Καραβίτη», (Παντανάσσης 43)
- * Κέντρο Τύπου, Γούναρη... και Κανακάρη
- * Ορθόδοξο Βιβλιοπωλείο - Εκκλησιαστικά Είδη «Γεσθημανή», (Όθωνος Αμαλίας 97)
- * Βιβλιοπωλείο "ΣΤΕΓΗ", Παντανάσσης 61
- * Εκκλησιαστικά Είδη, Νεκταρίου Μπούσια (Γορ-

γοποτάμου 6 - πλησίον LIDL)

- * Περίπτερο έμπροσθεν Ιερού Ναού Αγίας Βαρβάρας Πατρών.
- * Περίπτερο έμπροσθεν Ιερού Ναού Αγίας Σοφίας Πατρών.
- * Περίπτερο Έλληνας Στρατιώτου και Λευκωσίας, κας Βασιλοπούλου.
- * Περίπτερο στην έξω Αγυιά (Αγίου Κων/νου και Αθηνών) στις σιδηροδρομικές γραμμές.
- * Περίπτερο πλατείας Αγ. Λαύρας, άνω μέρος.
- * Περίπτερο Εργατικών Κατοικιών Αγ. Νεκταρίου Πατρών, επί της οδού Καλαβρύτων.
- * Στο Βιβλιοπωλείο "LOAD" εντός του χώρου του Πανεπιστημίου στο Ρίον.

Τηλέφωνα επικοινωνίας με τον "Εκκλησιολόγο":

πρωινές ώρες 9.00 π.μ. - 1.30 π.μ.
2610/341515, απογευματινές από 5.30 π.μ. έως

8.00 π.μ.: 2610/222392 λειτουργεί και ως Fax.
Καθ' όλη την ημέρα στα κινητά:
6942507002, (vodafone),
6985847585 cosmoTe.

ΣΧΟΛΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΓΙΑΛΕΙΑΣ

Η Σχολή Βυζαντινής Μουσικής της Ιεράς Μητροπόλεως Καλαβρύτων και Αιγιαλείας σε συνεργασία με το Μουσικό Εργαστήρι Αιγίου, ανακοινώνει προς ενημέρωση των ενδιαφερομένων διδασκαλίας παραδοσιακών μουσικών, ότι η έναρξη των μαθημάτων θα πραγματοποιηθεί την **Τετάρτη 14 Οκτωβρίου 2015 και ώρα 16:00-20:00μμ.**

Η πρόσκληση απευθύνεται και σε όσους ενδιαφερομένους δεν έχουν κάνει ακόμα την εγγραφή τους.

Για περισσότερες πληροφορίες όσοι ενδιαφέρονται μπορούν να επικοινωνήσουν στα τηλέφωνα: Ιερά Μητρόπολη Καλαβρύτων και Αιγιαλείας: 26910-21777, **κ. Χρύσα Δημητρίου.**

Μουσικό Εργαστήρι Αιγίου: 26910-60538/6944 1444291, **κ. Σάκης Παπαδημητρίου.**

Εκ της Ιεράς Μητροπόλεως

Για Αριστη
ενημέρωση
στον **Κώδικα Οδικής**
Κυκλοφορίας

Το
κρένος
Σώζει
Ζωές!

Για Αριστη και Επιτυχία 100% Εκπαίδευση σε οχήματα Όλων των κατηγοριών, ΑΜ-Α1-Α2-Α-Β-С-D-ΒΕ-СE-DE

Για Αριστη και Ασφαλή οδήγηση
Για απόκτηση **Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.)**

Για απόκτηση **Άδειας Οδηγού Μοτοποδηλάτου** και Όλων των νέων κατηγοριών **Μοτοσυκλέτας**

ΟΧΙ
άλλους
θανάτους.

Σχολή οδηγών των αδελφών
Αλεξίας και Διονύση Μαυροειδή
Εκπαιδευτών οδηγών, Πανεπιστημιακού επιπέδου, με κορυφαίες γνώσεις και πολύχρονη πείρα, που δεν συμβιβάζονται με τίποτα λιγότερα από το Άριστα στην **εκπαίδευση οδηγών**
Αναλαμβάνουμε συνεθεωρήσεις διπλωμάτων, επεκτάσεις κ.λπ.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ!

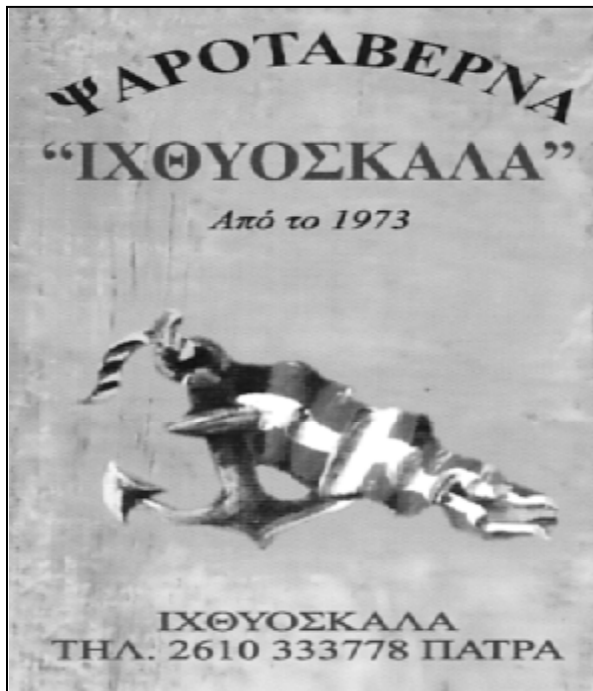
Σε πολύτεκνους - φοιτητές - εθελοντές αιμοδότες και οικονομικά αδύναμους συνανθρώπους μας.

Κορίνθου 400, Πάτρα, Τηλ. 2610 336.333
697.7.53.53, 699.6.17.17

“Με Αγάπη Πάντα,

Πολύ κοντά στους Νέους μας”

Οι Εκπαιδευτές Οδηγών Διονύσης και Αλεξία Μαυροειδή, συμμετέχοντας στην επιτυχία και χαρά των αριστευσάντων μαθητών της πόλης μας και των περικύρων αυτής, και πιστεύοντας ακράδαντα ότι το μέλλον της Πατρίδας μας είναι η Νεολαία μας, προσφέρουν έκπτωση 30% στα μαθήματα οδήγησης σε όσους ενδιαφέρονται ν' αποκτήσουν άδεια οδηγού αυτοκινήτου ή μοτοσυκλέτας.

2η συνάντηση νέων οικογενειών στις κατασκηνώσεις "Άγκυρα"

Στην ηλιόλουστη φθινοπωρινή «Άγκυρα» βρέθηκαν την περ. Κυριακή το πρωί 4.10.2015 πάνω από 90 οικογένειες και πάνω από 160 συμπολίτες μας συνολικά. Ήταν η δεύτερη συνάντηση για νέους γονείς που διοργανώθηκε με πρωτοβουλία της Χριστιανικής Εσπίας Πατρών και της ΓΕΧΑ που παρακολουθούν από κοντά την κρίση, τις δυσκολίες, τον αγώνα και την αγωνία που βιώνει σήμερα η ορθόδοξη χριστιανική οικογένεια.

Μετά τη θεία Λειτουργία που τελέστηκε στον **Ιερό Ναό της κατασκηνώσεως Άγιοι Τεσσαράκοντα** και το πρωινό που προσέφεραν οι διοργανωτές, τα παιδιά ξεχύθηκαν στα γήπεδα και στην παιδική χαρά ενώ τα μικρότερα ανέλαβαν να ασχολήσουν δημιουργικά ομαδάρχισσες - στελέχη της κατασκήνωσης.

Την ίδια ώρα όλοι οι γονείς είχαν την ευκαιρία να ακούσουν ένα πολύ ενδιαφέρον θέμα από τον Αρχιμανδρίτη της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών **π. Χρι-**

στεύσε την μοναξιά του Αδάμ γιατί ο νέος άνθρωπος ήταν όμοιος με αυτόν ("βοηθόν τέλειον...")

- **Ο Θεός ολοκλήρωσε τον Αδάμ δίνοντάς του την Εύα.** Την έπλασε απ' την πλευρά του Αδάμ. Γιατί την έπλασε ξεχωριστά; Η πλευρά είναι κάτω από τον βραχίονα - για να την προστατεύει. Επίσης, η πλευρά είναι κοντά στην καρδιά - για να την αγαπάει. (Τρεμπέλας)

- Γυνή = ανδρίς (στα εβραϊκά)
Προεικόνιση του μυστη-

σέβονται την αυτοτέλεια του ζευγαριού και τον τρόπο ζωής τους. Άλλο ανοιχτή καρδιά και άλλο ανοιχτή πόρτα.

- Οι γονείς αρνούνται να δεχτούν ότι το παιδί τους

τα πικρόχολα λόγια, μυστικά και κρυφές πράξεις μπορούν να προκαλέσουν ρήξη. Η ψυχή που δεν είναι στηριγμένη στα μυστήρια εύκολα επηρεάζεται.

- Είναι σημαντικό τα εγ-

ως ακολούθησε σχετική συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων πάνω σε φλέγοντα θέματα που απασχολούν τη σύγχρονη οικογένεια.

Ακολούθησε το μεσημεριανό φαγητό ενώ πολλοί έμειναν στον κατασκηνωτικό χώρο μέχρι αργά το α-

πόγευμα.

Ευχόμαστε τη συνάντησή αυτή να ακολουθήσουν και άλλες με παρόμοια θέματα ώστε να στηριχθεί ουσιαστικά ο θεσμός της οικογένειας και να ωφεληθούν πνευματικά όλοι όσοι συμμετέχουν. Ευλογητός ο Θεός!

στοφόρο **Μυτιλήνη** που είχε τίτλο: **"Η ενότητα στην οικογένεια"**.

Ο **π. Χριστοφόρος** αναφέρθηκε διεξοδικά στα εξής σημαντικά θέματα. Στην δημιουργία του **Αδάμ και της Εύας**, την **ενότητα που πρέπει να υπάρχει στο ζευγάρι** και τις **παρεμβάσεις των τρίτων μέσα στην οικογένεια**.

Μερικές σημειώσεις από τα λεχθέντα είναι οι ακόλουθες:

- **Ο Αδάμ που φτιάχτηκε "τέλειος άνθρωπος"**, παρόλο που έδωσε ονόματα στα ζώα δεν μπορούσε να επικοινωνήσει, να ικανοποιηθεί, κατάλαβε πως είναι μόνος. Γι' αυτό ο Θεός έφτιαξε την γυναίκα, θερά-

ρίου της Εκκλησίας. Από την πλευρά του νέου Αδάμ προήλθε η Εκκλησία.

- **"Το μυστήριο τούτο μέγα εστί."** Μέσα στο αντρώπο δεν υπάρχει συγγένεια, είναι ένα.

Έξω απ' την εκκλησία όλα πάσχουν. Ο πολιτικός γάμος ή τα σύμφωνα δεν είναι μυστήρια, δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτά από την Εκκλησία.

- **Το ζευγάρι είναι υποχρεωμένο να συνναστρέφεται με τρίτους**, οι οποίοι όμως έχουν υποχρέωση να

απομακρύνθηκε. Δεν πρέπει να επεμβαίνουν ούτε να αναμειγνύονται. Επιπλέον, να μην ακούνε τα παράπονα του ενός μέλους του ζευγαριού για το άλλο.

γόνια να έχουν καλούς παππούδες και γιαγιάδες. Ο ρόλος τους σημαντικός ειδικά σήμερα.

- **Ο πνευματικός** επεμβαίνει στο ζευγάρι αν

Χρειάζεται σαφής συνεξήγηση από την αρχή...

- **Προσοχή με τους φίλους.** Η πολλή οικειότητα,

χρειάζεται διακριτικά... δίκαιος και αμερόληπτος... Πιθανή και η ανάγκη ειδικού γιατρού, ψυχολόγου κλπ.

- **Η αυξημένη** ενασχόληση με την τηλεόραση και το διαδίκτυο μπορεί να χαλάσει την ενότητα του ζευγαριού. Λιγότερη τηλεόραση - καλύτερη ζωή.

"Το ομονοεΐν" σώζει τον γάμο (Αγ. Ιωάννης Χρυσόστομος), όχι το ρύζι και τα ανθοπέταλα, ούτε οι εντυπωσιακές και πολυδάπανες τελετές...

Στο τέλος της εισηγήσε-

**ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ
ΣΥΛΟΓΛΥΠΤΑ
ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΑ**

**ΠΕΡΙΚΛΗΣ
Γ. ΘΕΟΦΑΝΗΣ**

☒ ΤΕΜΠΛΑ
☒ ΘΡΟΝΟΙ
☒ ΑΜΒΩΝΕΣ
☒ ΠΑΓΚΑΡΙΑ

☒ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΑ
☒ ΕΠΙΤΑΦΙΟΙ
☒ ΚΑΡΕΚΛΕΣ
☒ ΣΤΑΣΙΔΙΑ

**Αλεξ. Υψηλάντου 106
& Αγ. Νικολάου - Πάτρα
Τηλ.: 2610 278.829
- Κιν.: 6944 766.005**

**ΤΑΒΕΡΝΑ
"Ο ΓΛΑΥΚΟΣ"**

για γευστικές
απολαύσεις

Ανοιχτά μεσημέρι - βράδυ με σπιτική κουζίνα

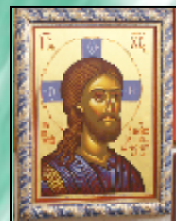
ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Τηλ.: 2610/640.600 - Κιν.: 6974758400

* Μεγάλη ποικιλία
Νηστήσιμων φαγητών

**ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ
ΟΙΚΟΣ (από το 1928)
"ΤΖΕΛΑΤΗ"**

ΓΙΔΗ ΘΕΙΟΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ - ΔΩΡΑ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΖΕΛΑΤΗΣ

**Έκθεση
Αγιογραφίας,
γκραβούρες
αυθεντικές**

**ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 29Α - ΠΑΤΡΑ
ΤΗΛ.: 2610/272.692,
ΚΙΝ.: 6979675316**

e-mail:
gelatis@hotmail.com

Εκκλησιαστικά ειδήσεις

Το εσπέρας της Τετάρτης, 7ης Οκτωβρίου, η Α. Θ. Παναγιότης ο Πατριάρχης, μετά Σεβ. Συνοδικών Αρχιερέων, μετέβη εις το Σισμανόγλειον Μέγαρον και εξεναγήθη εις την διοργανουμένην επί τη συμπληρώσει τεσσάρων ετών κυκλοφορίας του περιοδικού «Paros» έκθεσιν έργων ζωγραφικής του καλλιτέχνη Sarkis Muradyan, με θέμα «Εκ του παρελθόντος εις το μέλλον».

* Η Α. Θ. Παναγιότης ο Πατριάρχης, εδέχθη εις ακρόασιν:

Τούς Σεβ. Συνοδικούς Μητροπολίτας Καρπάθου και Κάσου κ. Αμβρόσιον, Ντένβερ κ. Ησαΐαν, Ατλάντας κ. Αλέξιον και Σουηδίας και πάσης Σκανδιναβίας κ. Κλεόπαν.

Τον Πανιερ. Μητροπολίτην Ιεραπόλεως κ. Αντώνιον, εξ Αμερικής, μεθ' ομίλου προσκυνητών μεταβαινόντων εις Ιεροσόλυμα.

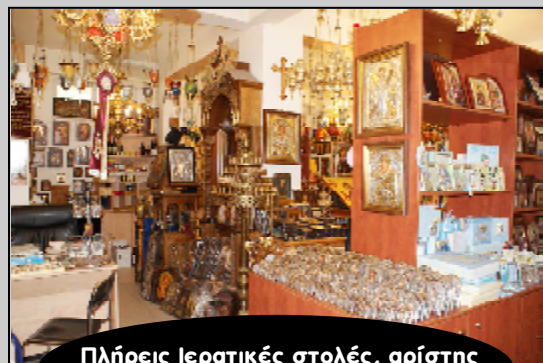
Τον Εντμ. κ. Henri Vantieghem, Γεν. Πρόξενον του Βελγίου ενταύθα.

Τον Εντμ. Ευστράτιον Βυρτσώνην μετά της μνηστής αυτού Ευγεν. κ. Μαρίκας Βάρδα, εκζητήσαντας την Πατριαρχικήν ευλογίαν επί τοις επικειμένοις γάμοις αυτών.

Επί τω ως άνω σκοπώ, τον Εντμ. κ. Γεώργιον Sarraf, Γραμματέα των Πατριαρχείων

Λαζαροχ Ι. Παπαδοπούλου

Πλήρεις Ιερατικές στολές, αρίστης ποιότητας, μόνο με 380 ευρώ!

ΚΟΡΑΗ 11-13 ΠΑΤΡΑ (ΕΝΑΝΤΙ Ι.Ν. ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑ)
ΤΗΛ. & FAX: 2610 314.320

Παραδοση Ιερού Λειψάνου Αγίου Χαραλάμπους εις Ιερά Μονή Μεγάλου Σπηλαίου

Την Τετάρτη 7η Οκτωβρίου 2015 με κάθε επισημότητα και λαμπρότητα παραδόθηκε το τίμιο λείψανο της χειρός του Αγίου Χαραλάμπους από τον Περιφερειακό Διοικητή της ΕΛ.ΑΣ. Στρατηγό κ. Αριστέδη Ανδρικόπουλο, στον Καθηγούμενο της Ιεράς Μονής Μεγάλου Σπηλαίου Πανοσ. Αρχιμ. π. Ιερώνυμο Κάμμα.

Παρόντες ήσαν οι επιτελείς της ΕΛ.ΑΣ. που έλαβαν μέρος στην επιτυχή έκβαση της υποθέσεως που αφορούσε την πρόσφατη κλοπή του Ιερού Λειψάνου από ομάδα Ρουμάνων επισκεπτών, ήτοι: ο Ταξίαρχος κ. Ιωάννης Σειντής, Αστυνομικός Διευθυντής Αχαΐας, ο κ. Βασίλειος Ροδόπουλος, Διοικητής Τμήματος Ασφαλείας Αιγίου, ο κ. Χρήστος Κουτσουπιάς Αστυνόμενος Β', Διοικητής Αστυνομικού Τμήματος Καλαβρύτων, κ. Απόστολος Μαρτζάκης, Διοικητής Τμήματος Ασφαλείας Πατρών και ο Δήμαρχος Καλαβρύτων κ. Γεώργιος Λαζουράς.

Τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη εκπροσώπησαν ο Πανος. Αρχιμανδρίτης π. Ιωακείμ Βενιανάκης, Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως και ο Αρχιερατικός Επίτροπος Αιγίου Αιδεσιμολ. Πρωτοπρ. π. Χρήστος Τσάκαλος ενώ παρευρέθησαν και Ιερείς των Καλαβρύτων.

Το Ιερό Λείψανο μεταφέρθηκε από τον Καθηγούμενο της Ιεράς Μονής εν πο-

μπή στο Καθολικό, όπου εψάλη δέηση και ακολούθως ο Καθηγούμενος στο σύντομο λόγο του ευχαρίστησε πολύ θερμά τους παρευρισκομένους διά την καταλυτική συμβολή τους στην ανεύρεση του Ιερού Λειψάνου και την σύλληψη των δράστών και ευχήθηκε ο Άγιος Χαραλάμπους να δίδει την ευλογία και την χάρη του και

να συμβάλει στην επιτυχία του σημαντικού έργου που επιτελούν στην Ελληνική Αστυνομία, καθώς πλέον ο Άγιος Χαραλάμπους είναι ο προσωπικός τους προστάτης.

Στη συνέχεια ο Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως, π. Ιωακείμ, μετέφερε στους επιτελείς της ΕΛ.ΑΣ. την ευγνωμοσύνη και

τις εγκάρδιες ευχαριστίες του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας, ενώ ο Στρατηγός κ. Ανδρικόπουλος στην σύντομη αντιφώνησή του εξέφρασε την προσωπική του συγκίνηση αλλά και χαρά δια την ανεύρεση του Ιερού Λειψάνου, υπογραμμίζοντας ότι η χάρη του Αγίου είναι εκείνη που οδήγησε σε αυτή την επιτυχία.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
FRAGOULIAS
TOURS ★★★★★

ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ - ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ ΠΟΛΥΤΕΛΩΝ ΠΟΥΛΜΑΝ
ΑΛΕΞΙΟΣ ΦΡΑΓΚΟΥΛΙΑΣ

Γούναρη 197 - Πάτρα Τηλ.: 2610 272.432 / 620.320 / 620.310 Fax: 2610 272.432

17-18/10ου 2ήμερη ΤΗΝΟ - ΑΓ. ΠΕΛΑΓΙΑ
14/10ου , 25/10ου & 31/10ου 1ήμερη ΤΗΝΟ
17-18/10ου 2ήμερη ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ - ΜΕΤΕΩΡΑ - ΤΡΙΚΑΛΑ - ΕΛΑΤΗ - Λ. ΠΛΑΣΤΗΡΑ (διαμονή στο κέντρο των Τρικάλων)
17/10ου 1ήμερη ΑΝΩ ΧΩΡΑ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ - ΓΙΟΡΤΗ ΚΑΣΤΑΝΟΥ
18/10ου 1ήμερη ΤΡΙΚΑΛΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ - Μ. ΑΓ. ΒΛΑΣΣΙΟΥ - ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟ
19-22/10ου 4ήμερη ΚΑΒΑΛΑ - ΚΟΜΟΤΗΝΗ - ΣΟΥΦΛΙ - ΟΡΕΣΤΙΔΑ - ΘΑΣΟΣ - ΞΑΝΘΗ - Μ. ΕΙΚΟΣΙΦΟΙΝΙΣΣΑΣ - ΒΕΡΟΙΑ
20/10ου 1ήμερη ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ - ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟ (εορτή Αγίου)
24-25/10ου 2ήμερη ΝΑΥΠΛΙΟ-ΤΡΙΠΟΛΗ-ΒΥΤΙΝΑ-ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ-ΛΑΓΚΑΔΙΑ
25/10ου 1ήμερη ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ-ΠΑΝ.ΠΡΟΥΣΙΩΤΙΣΣΑ
28/10ου 1ήμερη ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΡΕΛΛΗ-ΓΙΑΝΝΕΝΑ-ΝΗΣΑΚΙ
26-28/10ου 3ήμερη ΒΕΡΟΙΑ-ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ-ΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟ(ΕΟΡΤΗ)-ΣΑΝΤΑΝΣΚΙ-Λ.ΚΕΡΚΙΝΗΣ-Λ.ΠΟΖΑΡ-ΕΔΕΣΣΑ(διαμονή στοCAPSIS 4* με ημιδιατροφή)
31/10ου ΑΘΗΝΑ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ "ΣΜΥΡΝΗ ΜΟΥ ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ" ΜΙΑ ΠΟΛΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΜΑΣ ΤΟ ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΜΕ!!!(Β' ΔΩΝΗ ΣΕ ΠΟΛΥ ΚΑΛΕΣ ΘΕΣΕΙΣ)!!
31-1/11ου 2ήμερη ΒΟΛΟ-ΠΗΛΙΟ
31-1/11ου 2ήμερη ΓΙΑΝΝΕΝΑ-ΖΑΓΟΡΟΧΩΡΙΑ(με διαμονή στο γραφικό Μέτσοβο).
1/11ου 1ήμερη ΟΣΙΟΣ ΔΑΥΙΔ(ΕΟΡΤΗ) ΑΓ.ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΣΣΟΣ - ΧΑΛΚΙΔΑ
1/11ου 1ήμερη ΜΑΝΤΙΝΕΙΑ - ΑΓ. ΦΩΤΕΙΝΗ - ΣΠΗΛΑΙΟ ΚΑΨΙΑΣ - ΒΥΤΙΝΑ
7/11ου 1ήμερη ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΓΙΑ ΤΑ "30" ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΜΑΣ!!
ΠΑΝ.ΚΡΕΜΑΣΤΗ- ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ - ΚΑΤΑΚΟΛΟ . ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΟΥΜΕ ΚΑΙ ΝΑ ΠΕΡΑΣΟΥΜΕ ΟΜΟΡΦΑ!!! 8/11ου 1ήμερη ΑΙΓΙΝΑ - ΑΓ.ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ (ΕΟΡΤΗ ΑΓΙΟΥ)
9/11ου 1/2 μέρα ΑΓΙΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ-ΤΡΙΚΟΡΦΟ ΔΩΡΙΔΟΣ

ΕΚΔΡΟΜΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

24-28/10ου 5νήμερη ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ-ΒΟΣΠΟΡΟ-ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΗΣΙΑ(με διαμονή σε ξενοδοχείο 4* κοντά στη πλατεία ταξί με ημιδιατροφή)

Εκκλησιαστικά Είδη

Απόστολος Τριανταφύλλου

Επισκευές Εκκλησιαστικών Ειδών *
Μανουάλια Απορροφητικά * Εικόνες
Ασημένιες & Χειροποίητες * Καντήλια
Μνημείων * Κεριά για Ιερούς Ναούς *
Υλικά Μνημοσύνων

* Λαμπάδες Γάμου & Βαπτίσεως
* Λιβάνια Αγ. Όρους * Καρβουνάκια
* Φυτιλάκια Μέλισσας * Νάμα
"Ρούσος" και "Βυζαντινό"
* Παραφινέλαιο άοσμο

Αλεξ. Υψηλάντου 136 * Τηλ.: 2610 276125

Μικροφωνικές εγκαταστάσεις Ιερών Ναών & Πνευματικών Κέντρων

- Μελέτη
- Εγκατάσταση
- Αναβάθμιση
- Επισκευή
- Ασύρματες φορητές συσκευές

ΤΙΓΚΑΣ ART
9.0000 - 4.2200 - 4.1200

ΕΔΡΑ Τσαμωδού 37, 262 22 Πάτρα
τηλ 2610. 330005, κιν 6947. 429400
ΑΘΗΝΑ Μισούλη 5, Άνω Ηλιούπολη
e-mail tigas@tigas.gr site www.tigas.gr
blog www.tigasartsound.blogspot.gr
facebook www.facebook.com/tigas.gr

Εξυπηρέτηση πριν & μετά την πώληση

OPTICAL CENTER

Ευφροσύνη Φωτίου Καραβίτη

ΟΠΤΙΚΟΣ - ΟΠΤΟΜΕΤΡΗΣ - ΦΑΚΟΙ ΕΠΑΦΗΣ

* Εκτελούνται συνταγές όλων των Ασφαλιστικών Ταμείων Υγείας

* Νέες παραλαβές 2015 σε γυαλιά ηλίου και οράσεως.
Οι τιμές μειώθηκαν, η ποιότητα παραμένει στο ύψος της

Παντανάσσης 43 και Κορίνθου στον πεζόδρομο

Τηλ.: 2610/621.800 - 6945-783.799 ΠΑΤΡΑ

ΑΦΟΙ ΜΙΝΤΖΑ
ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ - ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΕΙΟ

Κολοκοτρώνη 1, Ν. Σούλι Πατρών,

Τηλ. - Fax: 30 2610.641.860

www.automintzas.gr

ΠΟΣΙΜΟ ΥΑΛΟΥΡΟΝΙΚΟ ΟΞΥ

Το πόσιμο υαλουρονικό οξύ απορροφάται εύκολα από το σώμα. Πρόκειται για ένα εξαιρετικά μακρύ και ογκώδες μόριο, υψηλού μοριακού βάρους (αυτό κυμαίνεται συνήθως από 1 έως 5 εκατ. Daltons) και περιέχει εναλλασσόμενα και επαναλαμβανόμενα μονομερή τμήματα Ν-ακετυλογλυκοζαμίνης και D-γλυκουρονικού οξέος. Το υαλουρονικό οξύ βρίσκεται σε όλους τους ιστούς του σώματος, σαν μιας ξεχωριστής σημασίας συστατικό για τη λειτουργία

των αρθρώσεων, όντας ο κυριότερος παράγοντας που καθορίζει την πυκνότητα και τις λιπαντικές ιδιότητες του αρθρικού υγρού. Υποστηρίζει, επίσης, το σύνολο των πρωτεογλυκανών και των πρωτεϊνικών δεσμών στο εξωκυτταρικό υγρό. Η παρουσία ειδικών υποδοχών υαλουρονικού οξέος που υπάρχουν σε όλα τα κύτταρα το καθιστά επίσης έναν εξαιρετικό ρυθμιστή των μεταβολικών λειτουργιών σχεδόν όλων των ιστών του σώματος.

Επειδή το υαλουρονικό οξύ είναι ένα πολυμερές που περιέχει τμήματα ενός διασκαρφή, ο οποίος επαναλαμβάνεται και δεν μπορεί να τροποποιηθεί, οι κυριότερες διαφορές στην οργανική του δραστηριότητα εξαρτώνται εντελώς από το μοριακό του βάρος. Έχει διαπιστωθεί ότι μόνο το υαλουρονικό οξύ υψηλού μοριακού βάρους - παρόμοιο με το ενδογενές - απορροφάται αποτελεσματικά από το σώμα και στη συνέχεια γίνεται μέρος του δέρματος και της δομής των αρθρώσεων. Πολλές μελέτες έδειξαν ότι θραύσματα υαλουρονικού οξέος με μικρό μοριακό βάρος, όχι μόνο δεν μπορούν να δεσμευτούν στους ειδικούς υποδοχείς των κυτταρικών μεμβρανών, αλλά αντίθετα μπορεί και να πυροδοτήσουν φλεγμονώδεις αντιδράσεις από τα κύτταρα του ανοσοποιητικού συστήματος. Αντίθετα, το βιοσυνθετικό και υψηλού μοριακού βάρους υαλουρονικό οξύ και απορροφάται από το γαστρεντερικό σύστημα και αναγνωρίζεται από τους κυτταρικούς υποδοχείς, σαν δραστική ουσία που πυροδοτεί θεραπευτικούς μηχανισμούς στο ανθρώπινο σώμα.

Το υαλουρονικό οξύ υψηλού μοριακού βάρους (minimum 2 εκατ. Daltons), το μοναδικό το οποίο έχει αποδειχθεί ότι είναι αποτελεσματικά απορροφήσιμο από το ανθρώπινο σώμα, προέρχεται από μια εξωκυτταρική πρωτεΐνη που παράγεται από καλλιέργεια ειδικών, μη αντιγονικών, εργαστηριακών βακτηριδίων. Η καλλιέργεια των ειδικών αυτών βακτηριδίων μάς επιτρέπει να παράγουμε υαλουρονικό οξύ υψηλού μοριακού βάρους παρόμοιο με το ανθρώπινο. Αυτό σημαίνει ότι το προϊόν δεν περιέχει σε καμία περίπτωση συστατικά ζωικής προέλευσης (όπως λειρίδια και χόνδρους στήθους από κόκκορα). Το μοριακό βάρος επηρεάζει άμεσα τις ενυδατικές ιδιότητες και την ικανότητα του υαλουρονικού οξέος να δεσμεύει μόρια ύδατος. Το υαλουρονικό οξύ παράγεται φυσιολογικά στο σώμα σαν ένα βασικό συστατικό του αρθρικού υγρού, του εξωκυτταρίου υγρού και του δέρματος. Καθώς γερνάμε, η παραγωγή ενδογενούς υαλουρονικού οξέος σταδιακά πέφτει κι αυτός είναι ο λόγος που γίνεται ολοένα και πιο δύσκολο να τροφοδοτείται ικανοποιητικά με υαλουρονικό οξύ το σώμα με συνεχή και αποτελεσματικό τρόπο, ενώ σε περίπτωση οστεοαρθρίτιδας, οι χόνδροι και οι άλλες δομές που αποτελούν τις αρθρώσεις αρχίζουν να καταστρέφονται, λόγω της ελλιπούς ύπαρξής του. Σε

μερικούς ανθρώπους, ακόμα και μια ήπια φλεγμονή μπορεί να προκαλέσει σημαντική απώλεια του υαλουρονικού οξέος και κατά συνέπεια απώλεια των λιπαντικών χαρακτηριστικών στις αρθρώσεις. Σαν αποτέλεσμα οι αρθρώσεις γίνονται δύσκαμπτες και κάθε προσπάθεια κίνησης προκαλεί πόνο. Προμηθεύοντας το σώμα με υαλουρονικό οξύ υψηλού μοριακού βάρους, βοηθάμε στην αποκατάσταση της λιπανσης των αρθρώσεων και στη μείωση του πόνου.

Αναλυτικότερα, οι ευεργετικές δράσεις του υαλουρονικού οξέος υψηλού μοριακού βάρους και οι

ξεχωριστές του ιδιότητες, οι οποίες είναι και σημαντικές και πολλαπλές, είναι οι κάτωθι:

- **Λιπαίνει και προστατεύει τις αρθρώσεις και τους μύς, προλαμβάνοντας τη φθορά και τη γήρανσή τους**
- **Μειώνει τις τριβές και βελτιώνει την κινητικότητα των αρθρώσεων**
- **Προστατεύει τους χόνδρους**
- **Διώχνει τις φλεγμονές από αρθρώσεις και μύς**
- **Εξασφαλίζει τη διατήρηση της δομής των αρθρώσεων**
- **Έχει αντιφλεγμονώδεις ιδιότητες**
- **Βοηθά στην επούλωση και στην αποτροπή της δημιουργίας ουλών**
- **Βοηθά τα μάτια να παραμένουν καθαρά, υγρά και υγιή**
- **Ενυδατώνει το δέρμα, αυξάνοντας την ελαστικότητα και την αντοχή του, προλαμβάνοντας τις ρυτίδες και την γήρανση**
- **Έχει εύκολη δόσολογία και συμμόρφωση του ασθενούς στη θεραπεία: 7-10 σταγόνες, σε μισό ποτήρι νερό, 1 έως 3 φορές την ημέρα ανάλογα με την περίπτωση. Δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός στο διάστημα χρήσης του.**
- **Δεν έχει καμμία παρενέργεια. Αντίθετα, είναι απαραίτητο στοιχείο για τη ζωή, παράγεται από τον οργανισμό και η μείωση της παραγωγής του με την πάροδο της ηλικίας ευνοεί την εμφάνιση προβλημάτων, όπως ο οστεοαρθρίτιδα και η μειωμένη κινητικότητα των αρθρώσεων, η εμφάνιση ρυτίδων και η μειωμένη ελαστικότητα του δέρματος κ.ά..**

Τέλος, θα θέλαμε να αναφέρουμε ότι το **πόσιμο υαλουρονικό**, για το οποίο σήμερα και πολλές λόγος γίνεται και πολύ διαφήμιση υπάρχει, είναι ασφαλές σκεύασμα και έχει όλα τα παραπάνω πολύ ευεργετικά αποτελέσματα και την αναμφισβήτητη σημαντική δράση στα ορθοπαιδικά προβλήματα των ενηλίκων και τις αρθρώσεις τους. Όμως, δεν πρέπει να παραβλέψουμε ότι εξίσου ασφαλές και αποτελεσματικό είναι και το **ενέσιμο υαλουρονικό**, που σίγουρα δρώντας άμεσα τοπικά, έχει ασύγκριτα γρηγορότερα και καλύτερα, θετικά αποτελέσματα. Και αναφερόμαστε εδώ τόσο στον αποδεδειγμένο και άμεσο τρόπο δράσης της ενέσιμης θεραπείας, όσο και στην σημαντικά καλύτερη οστική και αρθρική αποτελεσματικότητά της, με την ταχύτερη και ουσιαστικότερη ανακούφιση του πόνου, χωρίς υποτροπές και επίσης παρενέργειες. Επιπλέον να σημειώσουμε ότι, η πόσιμη θεραπεία, για να είναι αποτελεσματική, έχει απαιτούμενη διάρκεια αγωγής τουλάχιστον 18 μήνες, ενώ οικονομικά στοιχίζει ακριβότερα. Επειδή όμως υπάρχουν ασθενείς που δεν επιθυμούν ή δεν μπορούν να ακολουθήσουν την ενέσιμη αγωγή, η πόσιμη θεραπεία με υαλουρονικό οξύ είναι μια σημαντική εναλλακτική μέθοδος αντιμετώπισης και των οστικών προβλημάτων μιας σημαντικής κατηγορίας ασθενών.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΕΡΓΟΣ

ΑΡΘΡΟΣΚΟΠΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
ΟΡΘΟΠΑΔΙΚΟΣ - ΤΡΑΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

“Αποστολή” ιατρικής βοήθειας σε προσφυγόπουλα

Το πρόγραμμα «We care» για παροχή ιατρικής βοήθειας σε παιδιά προσφύγων, που δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία της Πρέσβως Καλής Θελησέως της UNESCO, κυρίας Μαρίας Β. Βαρδινογιάννη, και του Ιδρυματός της, ξεκίνησε από το Κλειστό Ολυμπιακό Γυμναστήριο Γαλατσίου, όπου φιλοξενούνται 350 προσφυγόπουλα ηλικίας από 1 έως 16 χρονών.

Το πρόγραμμα εφαρμόζεται με την πολύτιμη συμβολή του Φιλανθρωπικού Οργανισμού «ΑΠΟΣΤΟΛΗ» της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, ύστερα από την πρόσφατη συνάντηση της κυρίας Μαρίας Β. Βαρδινογιάννη με τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμο, ο οποίος δεν μπόρεσε να παραστεί σήμερα λόγω της Ιεράς Συνόδου και εκπροσωπήθηκε από τον Διευθυντή του Φιλανθρωπικού Οργανισμού «ΑΠΟΣΤΟΛΗ» κύριο Κωνσταντίνο Δήμητρα. Το πρόγραμμα στηρίζεται από την «Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας» (ΚΕΔΕ) και τον Πρόεδρό της κύριο Γιώργο Πατούλη, το Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία» και τον Διοικητή του κύριο Εμμανουήλ Παπασάββα, καθώς και τον Ιατρικό Σύλλογο Αθηνών.

Στην σημερινή αποστολή συμμετείχαν η Πρέσβυ Καλή Θελήσεως της UNESCO, κυρία Μαρίας Β. Βαρδινογιάννη, ο Πρόεδρος της ΚΕΔΕ κύριος Γιώργος Πατούλης, ο Διοικητής του Νοσοκομείου Παιδών «Η Αγία Σοφία» κύριος Εμμανουήλ Παπασάββας, ο Αγγελιοφόρος του Συλλόγου «ΕΛΠΙΔΑ» Σάκης Ρουβάς, γιατροί και νοσηλεύες του Νοσοκομείου Παιδών «Η Αγία Σοφία» οι οποίοι εθελοντικά συμμετέχουν στο πρόγραμμα, όπως και εθελόντριες από τον Φιλανθρωπικό Οργανισμό «ΑΠΟΣΤΟΛΗ».

Κατά τη διάρκεια της αποστολής του Προγράμματος «We care» στο Κλειστό Ολυμπιακό Γυμναστήριο Γαλατσίου σήμερα πραγματοποιήθηκαν 110 εμβολιασμοί και δόθηκε ιατρική βοήθεια σε 190 παιδιά προσφύγων, ενώ σε όλα τα παιδιά προσφέρθηκαν είδη πρώτης ανάγκης και δώρα από το Ιδρυμα «Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη».

Ανάμεσα στα είδη που μοιράστηκαν ήταν και προϊόντα εταιρειών οι οποίες τα προσέφεραν εθελοντικά για να βοηθήσουν στην προσπάθεια. Οι εταιρείες αυτές είναι: Nestle Hellas A.E., General Mills Hellas A.E., Αρτοβιομηχανία ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ ΑΕ, Ε. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε., Bag & Bag A.E.

Το Πρόγραμμα «We care» αφορά βρέφη, παιδιά και εφήβους ως 16 ετών, στα οποία παρέχεται δωρεάν εξέταση, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, προληπτικός έλεγχος και εμβολιασμός.

Μετά από την εξέταση, δόθηκε σε κάθε παιδί ένα ειδικό βιβλιário υγείας με το οποίο σε περίπτωση ανάγκης για νοσηλεία, θα μπορεί να διακομίζεται στο Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία».

Όλες οι περιπτώσεις καταγράφονται και γίνεται σχετική ενημέρωση προς τους αρμόδιους φορείς.

Το πρόγραμμα θα επεκταθεί σε διάφορα μέρη της Ελλάδας, με προτεραιότητα στις περιοχές όπου υπάρχει μεγαλύτερο πρόβλημα, και πάντα σε συνεννόηση με τους αντίστοιχους Δήμους.

Το Πρόγραμμα «We care» σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθεί από την UNESCO ως πρότυπο πρόγραμμα συνεργασίας Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης με Δήμους για επείγουσα βοήθεια σε πρόσφυγες, και να προωθηθεί σε ολόκληρη την Ευρώπη.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΗΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Τήν Δευτέρα
12 Οκτωβρίου 2015
καί ώρα 6.15 μ.μ. θά

τελεσθούν τά Έγκαίνια τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου
τῆς Ἑνορίας μας (Γεωργίου Ροῦφου 16)
ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου
Μητροπολίτου μας
κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
Σας περιμένουμε στήν χαρά
τῆς Ἑνορίας μας.

Τό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο

ΚΗΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

ΛΑΜΠΑΔΕΣ ΓΑΜΟΥ-ΒΑΠΤΙΣΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΡΙΣΤ. ΚΑΡΑΒΙΩΤΗΣ

ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 54, ΠΑΤΡΑ - ΤΗΛ.: 2610 279.244

ΑΓΟΡΑ - ΑΝΑΠΛΑΣΗ

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΥΛΟΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

• ΚΟΡΙΝΘΟΥ 239, ΠΑΤΡΑ, ΤΗΛ.: 2610 276 415, 278 944

• ΑΘΗΝΩΝ 3, ΡΙΟ, ΤΗΛ.: 2610 994444, 2610 911300

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΡΙΓΑΝΟΚΑΜΠΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Εορτάζεται η 13η Επανακομιδή της Τιμίας Κάρας της Μεγαλομάρτυρος Ειρήνης

Με κάθε λαμπρότητα και μεγαλοπρέπεια ο Ιερός Ναός της Αγίας Ειρήνης στο Ριγανόκαμπο εορτάζει σήμερα Σαββάτο 10 Οκτωβρίου και αύριο Κυριακή 11 Οκτωβρίου την 13η Επανακομιδή της Τιμίας Κάρας της Μεγαλομάρτυρος Ειρήνης. Ο εορτασμός είναι διήμερος με Αρχιερατικές Ακολουθίες.

ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Στην Πόλη μας, και συγκεκριμένα στην περιοχή Ριγανόκαμπος υπήρχε από τον 10^ο αιώνα τρίκλιτος ξυλόστεγος Βασιλική αφιερωμένη στην Μεγαλομάρτυρα του Χριστού Ειρήνη με τρίκλιτο ιερό Βήμα, Διακονικό και Νάρθηκα, που διατηρήθηκε σε λειτουργική χρήση μέχρι τον 17^ο αιώνα. Αυτός ο Ναός ήλθε και πάλι στην επιφάνεια το Δεκέμβριο του 1984 μετά από ανασκαφή που έγινε σε οικοπέδο της περιοχής του Ριγανόκαμπος προκειμένου να πέσουν τα θεμέλια ιδιοκτητή κατοικίας και την οποία ανασκαφή πραγματοποιήσε για λογαριασμό της 6^{ης} εφορίας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων που εδρεύει στην Πάτρα η έγκριτος Αρχαιολόγος κα Αφέντρα Μουτζάλη που δημοσίευσε και τα πορίσματα της για τα πιο πάνω ευρήματα σε επιστημονικά περιοδικά.

Ο ιερός ναός αυτός που ήταν σταυροπηγικός, δηλαδή ανήκε στην πνευματική δικαιοδοσία της μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας της Κωνσταντινούπολης, κατείχε ως πολιτισμικό θησαυρό και την τιμία κάρα της Αγίας Μεγαλομάρτυρος Ειρήνης, αγίας με θαυμαστό βίο και μεγάλη ιεραποστολική δράση, που έζησε τον 4^ο αιώνα και μαρτύρησε στη Μαγεδώ της Περσίας.

Αυτή η Αγία Κάρα, όπως αναφέρεται σε ιστορικά στοιχεία της εποχής εκείνης αποτελούσε μέρος του πολυτίμου «θησαυρού των Πατρών» και φυλάσσονταν σε αυτή την «επιφανή Πόλη» μέχρι την περίοδο που οι Φράγκοι άλωσαν το Βυζάντιο και κατ' επέκτασιν και την Πόλη των Πατρών.

Έτσι στην περίοδο αυτή της Φραγκοκρατίας (1204-1430), πολλοί θησαυροί ανεκτιμήτου υλικής ή πνευματικής αξίας φυγαδεύθηκαν στην Δύση για να παραμένουν μέχρι σήμερα αναμένοντας την επιστροφή τους, μετά από μακροχρόνιες και επίπονες πολλές φορές προσπάθειες, στα οικεία αλλά και μη μέρη απ' όπου φυγαδεύθηκαν αντικανονικά.

Απ' αυτή λοιπόν την κατακτητική λαίλαπα των Φράγκων δεν γλύτωσε και το Λείψανο της Αγίας Ειρήνης, το οποίον ο τότε Λατίνος Αρχιεπίσκοπος των Πατρών Αντέλμος, που δικτατορικά επεβλήθη από την Εκκλησία της Ρώμης αφού προηγουμένως εξεδίωξαν τον κανονικό Ορθόδοξο Μητροπολίτη της Πάτρας, έστειλε ως «δώρο» στην Μονή Hautecombe της Σαβοΐας, πέραν των άλλων «λαφύρων» και την Κάρα της Αγίας Μάρτυρος Ειρήνης. Το «δωρητήριο» δε έγγραφο, με ημερομηνία 5 Μαρτίου 1231, σώζεται μέχρι σήμερα και αποτελεί αδιάψευστο τεκμήριο για την αφαίρεση του Λειψάνου από τον Ναό της Αγίας Ειρήνης και για τον τόπο φιλοξενίας του μέχρι σήμερα, μέσα ασφαλώς από μια ταραγμένη ιστορική πορεία συνυφασμένη με τις ιστορικές και θρησκευτικές αλλαγές που έλαβαν χώρα στην περιοχή όπου βρίσκεται η μονή Hautecombe.

Όλα αυτά ανασύρθηκαν από το «εμμάριο» του Παρελθόντος από την στιγμή που ήρθε στην επιφάνεια η ύπαρξη του ιστορικού αυτού Ναού της Αγίας μας και απετέλεσαν την αφορμή για να συνδεθεί η περιοχή του Ριγανόκαμπος και πάλι με το όνομα της Αγίας. Σε πρώτη φάση στις άμεσες επιδιώξεις του πρώην Μητροπολίτου Πατρών κ.κ. Νικοδήμου και του πιστού Λαού ήταν να εγερθεί νέος ναός προς τιμήν της Μεγαλομάρτυρος Ειρήνης πολύ κοντά στο μέρος που βρέθηκε η τρίκλιτη Βασιλική του 10^{ου} αιώνα (μιας και η Βασιλική αυτή μετά την αρχαιολογική μελέτη δεν αξιοποιήθηκε.)

Ο νέος ναός θεμελιώθηκε στις 5 Μαΐου του 1994, ημέρα της μνήμης της Αγίας μας, παρουσία των πολιτικών, δημοτικών και στρατιωτικών Αρχών της Πόλης μας, αλλά και πλήθους πιστών. Σε δεύτερη φάση θεωρήθηκε αναγκαίο να γίνουν προσπάθειες με την συνεργασία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου και του Δημάρχου Πατρών κ. Ευάγγελου Φλωράτου να επανέλθει η Κάρα της Αγίας στον Ναό ο οποίος εν τω μεταξύ ολοκληρώθηκε και έγινε και κανονική ενορία ώστε η Πόλη των Πατρών να επανακτήσει και πάλιν τους ιδιαίτερους δεσμούς που είχε από παλιά με την Αγία Ειρήνη.

Μπροστά λοιπόν σ' αυτή την νέα προοπτική ο πρώην Μητροπολίτης Πατρών μας και ο τώως Δήμαρχος Πατρών κ. Ευάγγελος Φλωράτος μέσω της πρεσβείας του Βατικανού, που εδρεύει στο Παλαιό Ψυχικό στην Αθήνα, ήλθαν σε επαφή με την Εκκλησία του Βατικανού και οι προσπάθειες αυτές που ξεκίνησαν το 2001, μετά από ένα χρόνο και συγκεκριμένα τον Μάιο του 2002 είχαν σαν αποτέλεσμα να καρποφορήσουν και να υπάρξει έτσι επίσημη συνάντηση στην Πρεσβεία του Βατικανού με τον Πρέσβη του Βατικανού Αρχιεπίσκοπο Σίνας Paul Tavet στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Πατρών και Νικοδήμου, ο τώως Δήμαρχος Πατρών κος Ευάγγελος Φλω-

Οι πατέρες του ενοριακού Ι. Ν. Α. Ανδρέου Εγλυκάδος, ήσαν αυτοί που ξεκίνησαν την ανέγερση του Ναού. Για λόγους καλύτερης διακονίας των πιστών, ο Ναός αργότερα έγινε ενοριακός

ράτος και ο Εφημέριος του Ιερού Ναού.

Σ' αυτή την συνάντηση και μετά από εκατέρωθεν επεξηγήσεις ο Πρέσβης του Βατικανού εξέφρασε την θετική άποψη του Πάπα Ρώμης Ιωάννου Παύλου Β' να προχωρήσουν πλέον επίσημα οι

το εξής στον τόπο που ανήκει, μιας και φυγαδεύτηκε σε δύσκολες για το Βυζάντιο ιστορικές στιγμές.

Μια τέτοια υποδοχή, που όφειλε ο Ελληνικός Λαός να πραγματοποιήσει, δεν μπορούσε να είναι άλλη από την υποδοχή που γίνεται και την

πολικών και πομπή αυτοκινήτων. Πραγματοποιείται επίσημη υποδοχή στην περιοχή «Σύνορα» της Άνω Πόλεως με επίσημη δοξολογία, αλλά και προσφωνήσεις από τον πρώην Μητροπολίτη Πατρών, τον τώως Δήμαρχο και τον Καθολικό επίσκοπο του Chambery στην πνευματική δικαιοδοσία του οποίου ανήκει η μονή HAUTECOMBE στην οποία φυλασσόταν το ιερό λείψανο μέχρι τότε και ήταν ο επικεφαλής πενταμελής συνοδευτικής επιτροπής των Λατίνων.

Η τελευταία πράξη της υποδοχής πραγματοποιείται στην περιοχή του Ριγανόκαμπος όπου και λιτανεύεται το ιερό Λείψανο κατά μήκος των ορίων της ενορίας και παραδίδεται από τα χέρια των Λατίνων πλέον μόνιμα στα χέρια του εφημερίου του ιερού ναού Αγίας Ειρήνης. Ιερό ρίγος, ασυγκράτητη συγκίνηση και ενθουσιασμός διακατέχει τις ψυχές όλων των κατοίκων, και όχι μόνο. Τόσο όλοι οι επίσημοι εκπρόσωποι των αρχών, το πλήθος του ιερατείου, οι χιλιάδες των παρευρισκομένων πιστών, όσο και τα στρατιωτικά αγγέλματα και τα σχολεία τα οποία πλαισίωσαν την λιτάνευση, σιογιάλλουν το απολυτίκιο της Αγίας ενδόξου Μεγαλομάρτυρος Ειρήνης. Για τις επόμενες σαράντα ημέρες καθημερινές θείες λειτουργίες αλλά και παρακλήσεις θα οδηγούν χιλιάδες πιστών στο κατώφλι του ιερού ναού και ενώπιον του αγίου λειψάνου για να προσευχηθούν.

Ήδη αυτός ο μικρός ναός σε μια προαστιακή ενορία έχει γίνει γνωστός για την μεγάλη ευλογία την οποία φέρει, και αυτή η ευλογία αποτελεί την τώνωση και την παρηγορία για την συνέχιση των έργων του, με πρώτο την ολοκλήρωση της αγιογραφίας του.

Ήδη τον Απρίλιο του 2004 το ιερό Λείψανο ταξίδεψε στην μαρτυρική Μεγαλόνησο την Κύπρο και ετέθη σε δεκαήμερο λαϊκό προσκύνημα στο Ναό Αγίας Ειρήνης Περβολίων Λάρνακας. Εκεί η συγκυρία της παρουσίας της Τιμίας Κάρας με την διεξαγωγή του τόσο σημαντικού δημοψηφίσματος για τους αδελφούς Κυπρίους για το σχέδιο Ανάν, τόνωσε και ανακούφισε την αγωνία του πιστού λαού. Ταυτόχρονα δημιουργήθηκε ήδη ένας άρρηκτος πνευματικός σύνδεσμος με τον εκεί εφημέριο και τους κατοίκους της εκεί περιοχής, μερικοί από τους οποίους έχουν φροντίσει να επισκεφτούν την πόλη μας και τον Ναό του Ριγανόκαμπος.

Η Αποστολική πόλη των Πατρών μετά την επιστροφή της Τιμίας Κάρας του πολιούχου της Αγίας Ανδρέου και του Σταυρού του μαρτυρίου του πρωτοκλήτου των Αποστόλων σεμνύεται πλέον εδώ και πέντε χρόνια με την τιμία Κάρα της Αγίας ενδόξου Μεγαλομάρτυρος Ειρήνης. Οι κάτοικοι της συνοικίας του Ριγανόκαμπος είδαν του όνειρο τώσων ετών να γίνεται πραγματικότητα μετά από μια μεγάλη και ιστορική προσπάθεια. Και όλοι μαζί εύχονται δια πρεσβείας της Αγίας, την οποία καθημερινά επικαλούνται να επικρατήσει σε όλο τον κόσμο η Θεία Ειρήνη η τόσο αναγκαία στην σύγχρονη μας ζωή.

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΔΕΚΑΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΕΠΑΝΑΚΟΜΙΑΣ ΤΙΜΙΑΣ ΚΑΡΑΣ ΑΓΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Επί τη δεκάτη τρίτη επετείο της επανακομιδής της Τιμίας Κάρας της Αγίας ενδόξου Μεγαλομάρτυρος Ειρήνης, από την Γαλλική Μονή «Hautecombe» στην πόλη και την περιοχή όπου εφυλάσσετο, ο φερώνυμος Ιερός Ναός Αγίας Ειρήνης Ριγανόκαμπος Πατρών θα εορτάσει μετά πάσης θρησκευτικής λαμπρότητας. Οι εορταστικές ακολουθίες θα πραγματοποιηθούν ως εξής:

ΣΑΒΒΑΤΟ 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
6.00 μ.μ. Μέγας Αρχιερατικός Πανηγυρικός Εσπερινός μετά αρτοκλασίας και Θείου κηρύγματος

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
7.00- 10.00 π.μ. Αρχιερατική Πανηγυρική Θεία Λειτουργία

Το απόγευμα της Κυριακής και ώρα 6.00 μ.μ. θα τελεσθεί Εσπερινός και Ιερά Παράκλησις προς τιμήν της Αγίας Ειρήνης στην οποία θα προστεί και θα ομιλήσει ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης π. Ιωσήφ Μήλιας αδελφός της Ι.Μ. Ομπλού

(Στην απογευματινή ακολουθία της παρακλήσεως θα ψάλλουν μέλη των Νεανικών Συντροφιών των Κατηχητικών Σχολείων της ενορίας)

*** Μετά το πέρας του εσπερινού στο πνευματικό κέντρο της ενορίας θα τελεσθεί η ακολουθία του αγιασμού με αφορμή την Κυριακή του Σπορέως η οποία αποτελεί την έναρξη των μαθημάτων των Κατηχητικών σχολείων**